

גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נְפִלְאוֹת מְתוֹרֶתָךְ

נְפִלְאוֹת

שיעורי תורה והתוועדויות חסידיות
מהרב יצחק גינזבורג שליט"א

יש ווארט מפורסם של רבי נחמן שצריך לקום כל בוקר
ולזכור את העולם הבא, לזכור את העתיד. איך זוכרים את העתיד?
כשמאמינים בנבואת הנביאים שנבאו על ימות המשיח,
על הדברים שהם בגדר "עין לא ראתה אלהים זולתך".
כח הזכרון הוא כח מופלא, פלאי פלאים —
כח בנפש לזכור גם את העבר, ואפילו את העתיד.
ובזכרון הכל ממש בהוה, ברגע הזה ממש.

[מתוך השיעור 'זכרון, זמן ומודעות']

תזריע-מצורע תשפ"ה

תזריע-מצורע ה'תשפ"ה

26 **הסיפור החסידי**
תפרים של חן

רבי ירחמיאל מפשיסחא

28 **מענות ותשובות**
תשובות הרב לשואלים

לימוד תורה מול התעסקות בישוב
הארץ ואיך עוברים לשליחות הבאה

29 **פאָדזשן אָלעס**
הדרך השלישית

רזי ילמד אותנו על מהותה
של מידת התפארת

04 **תיקון הדיבור בספירה**
נקודה מעובדת

מ"פה סח" ל"ודברת בס"

05 **ספירת האמר**
סעודת משיח (ח"ב)

כוונה חדשה לספירת העמר

14 **זכרון, זמן ומודעות**
התוועדות ליל פורים (חלק אחרון)

דרגות של מודעות בסוד הזמן

21 **וספרתם - פניני ספירת העומר**
ספירה לתורה ולארץ

ספירת העומר מחברת לארץ
ותיקון החומריות

25 **פרקי אבות - פרק ב משנה ח**
לכך נוצרת

לימוד תורה מתוך ענוה ושפלות

העלון מופק ע"י עמותת

אוהבים להיות יהודים.

לקבלת השיעורים במייל

ולהצטרפות לצוות המפיצים:

itiel@pnimi.org.il

עריכה: אביב מויאל

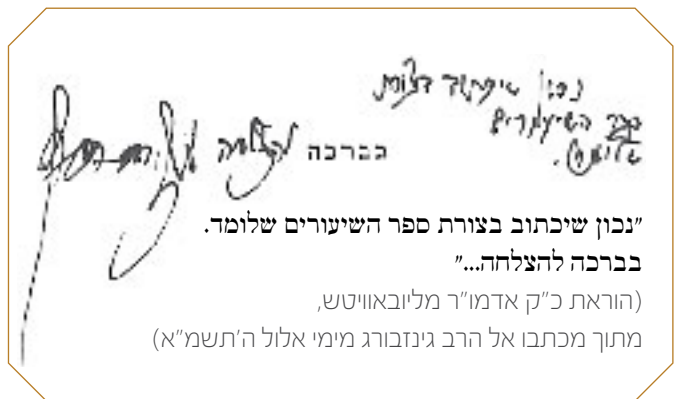
עיצוב: דעה צ'אביחיל

מערכת: הרב יוסף פלאי,

בעד יעקבי ואיתיאל גלעדי

עריכת מקורות: ישראל כץ, מנחם-

זאב וינגורט, יוחאי אלימלך רוה

הקדמת המערכת

שבת שלום לכל בית ישראל בכל מקומות מושבותיהם ובתוכם לקוראי **נפלאות** הי"ו. לפניהם גליון **לשבת פרשת תזריע-מצורע** מלא בכל טוב לכל המשפחה.

השבוע בגליון:

שלשה שיעורים בחלקו הראשון של הגליון השבוע – **כוונות חדשות לספירת העומר** [חלקה השני של סעודת משיח], שיעור על **דרגות של מודעות** מהתוועדות פורים ומדור **"וספרתם" מורחב**.

בשיעור הפותח – **ספירת האמר** – **כוונה מפורטת של תיקון הדיבור** בימי הספירה, הכלה ושכלול של ה"פה" של פסח עד שהפה יהיה ראוי ל"ודברת בם" בזמן מתן תורתנו. התבוננות מיוחדת בפרק יט בתהלים, שמלמד אותנו את עבודת **"יום ליום יביע אמר"**.

השיעור השני – **זכרון, זמן ומודעות** – הוא התבוננות מופלאה שחכתה מהתוועדות פורים עד שתזכה להרחבה בסעודת משיח. יש כאן התבוננות מעמיקה על הזמן בתור השקר הגדול של העולם, ועליה אל שרשי הזמן, עד לנצח האלקי. בנוסף, יש כאן תשתית להגדרה מחודשת של קומות העל-מודע שלנו והחיבור שלהם למושגי הזמן. הקדמה מפתה, שתכין אותנו להמשך עמוק מיני ים מסעודת משיח (שאי"ה יתפרסם בגליון הבא).

בשיעור השלישי – **"ספירה לתורה ולארץ"** – הלא הוא מדור **"וספרתם"** החדש בתצורה מורחבת, ממשיך הרב להעמיק בסודות ספירת העומר, ומבאר איך שהספירה מחברת את יציאת מצרים, לא רק למתן תורה, אלא אף לתכלית של הביאה לארץ, תוך בירור ותיקון החומריות באור חוזר.

שבת שלום ומבורך,

המערכת

סדר הלימוד לשבוע פרשיות אחר-קדושים הבעל"ט:

נ"ך יומי – שמואל א' פרקים י"טז; משנה – סנהדרין פרק ד.

נקודה

מעובדת מתוך שיעור

תיקון הדיבור בספירה

שֵׁם אֱהָל פָּהֶם" – המכוונות לשבע מדות הלב
וממילא לשבע שבועות הספירה:

אמירה בלשון רכה ודיבור בלשון קשה הם חסד
וגבורה. שבעים פעמים בתורה נאמר "וידבר הוי'
אל משה לאמר" – תפקידו של משה רבינו, ושל
ממשיכי דרכו בהנהגה והוראה, לקבל מהשמים
דברים כהווייתם, עם כל הקושי, ולהביעם בלשון
רכה המתיישרת על נפש השומעים. דיבור מתוקן
צריך לכלול גבורה של אמת ברורה ובהירה עם
היכולת להביע הכל בחסד וברכות. מתוך האיזון
הזה יכול האדם לספר את סיפורו־שליחותו –
דרכו שלו לבטא את התוכן – בצורה מפוארת
ורבת־גוונים, כתכונת התפארת (**ספר ברא**).

ההבעה והאחווה (שם העצם של "יחווה") הן
הזרימה הטבעית של הדיבור, תכונת הנצח וההוד,
המוטבע שבנפש – תנועת החיים שבדבור ("כל
חי מתנועע"). נביעת ההבעה מקדמת תהליך
במציאות, כשהדיבור מחולל שינוי ותנועה מיום
ליום (עד להנצחת התוכן). האחווה היא היכולת
לבטא בדבור את הכרת הטוב, בהודיה אמתית
וכנה על כל דבר – הבסיס לתיקון המידות
ולתקשורת טובה (כשהשיא הוא **לג** בעמר, הוד
שבהוד, יום שכולו תודה).

כל המדות מתנקזות אל היסוד, כח האמת
וההגשמה, שמאפשר הגדה מדויקת ואמתית
של התוכן הפנימי – "ויגד לה את כל לבו"
(כאשר "דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב
ופועלים את פעולתם"), ואזי זוכים ל"הרחב פִּיך
ואמלאהו" – מילול מלא וממוקד ב"מלכות
פה".

שבע הלשונות מתכללות זו בזו ב־**מט** ימי
הספירה ובונות דיבור שלם ומשוכלל, המכין את
הפה ליעוד אותו הוא מקבל במתן תורה –
"ודברת בם", בצורה מלאה ושלמה.

בליל הסדר אנו זוכים בבית אחת לגילוי
גדול ועוצמתי מלמעלה, כזה שאיננו תואם את
המדרגה בה אנו עומדים ואת הכלים שלנו לקבל
אותו – "ובמורא גדול" זה גילוי שכינה". מיד
אחרי הסדר מסתלק הגילוי הראשון, ו"ממחרת
השבת" מתחילים ימי ספירת העמר, בהם עלינו
לשחזר את הגילוי הזה ולהפנימו בעבודה עקבית
שלנו, יום אחרי יום, שלב אחרי שלב, עד שבע"ה
נגיע מוכנים למתן תורה.

הגילוי הגדול של ליל הסדר הוא חירות
הדיבור של היהודי – בפסח הפה־סח ומצוה
עלינו "לספר ביציאת מצרים כל אותו הלילה".
את כח הדיבור־הסיפור של ליל הסדר עלינו
לבנות, לשכלל ולפתח בימי ספירת העמר –
ימים של "דרך ארץ קדמה לתורה", בהם עלינו
לתקן את מידותינו ולנהוג כבוד זה בזה, דבר
המתבטא בתקשורת מתוקנת בדיבור.

פרק יט בתהלים הוא פרק של "יום ליום
יביע אִמְרִי", הרומז לספירת יום אחרי יום בעמר,
ומעורר כיסופים למתן תורה בשבחי הנפלאים
ל"תורת הוי' תמימה". יש בפרק שבע לשונות
דיבור – "הַשְׁמִים מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו
מְגִיד הַקֶּדֶשׁ. יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אִמְרִי וְלַיְלָה לַלַּיְלָה
יִתְחַהֲדַעַת. אֵין אִמְרִי וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם.
בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹם וּבִקְצָה תִּבֵּל מְלִיכָם לִשְׁמֵשׁ

שיעור

כוונה חדשה לספירת העמר; סעודת משיח (ח"ב)

ספירת האמר

קיצור מהלך השיעור

אחד מענייני סעודת משיח בשנים האחרונות הוא חידוש כוונה לספירת העמר. הכוונה שהתחדשה השנה היא שכלול מלא של **עבודת הדבור בימי הספירה** (המשך לכוונת שבע הנביאות, בשיעור הנשים שנדפס בגליון הקודם). **בליל הסדר נפתח הפה היהודי – פה סח של פסח –** ושבעת שבועות הספירה שבאים לאחר מכן צריכים **לבנות ולשכלל** את הגילוי הגדול הזה לפרטי פרטיו. **שבע לשונות דבור בפרק יט בתהלים** – פרק העוסק במעלת התורה ומכין לקראת מתן תורה – מכוונות כנגד **שבעת השבועות**, ומדריכות אותנו בתהליך של **"יום ליום יביע אמר"** בכל פעם שסופרים "היום... יום לעמר".

מסיפור יציאת מצרים לספירת העמר

עיקר ההגדה של פסח הוא ה"מגיד", בו עוסקים בסיפורה^א יציאת מצרים: **וּאֶפִּילוּ בָּלָנוּ חֲכָמִים בָּלָנוּ נְבוֹנִים בָּלָנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה מִצֻּוֹת עֲלִינוּ לְסֵפֶר בִּיציאת מצרים. וְכָל הַמָּרְבֶּה לְסֵפֶר בִּיציאת מצרים הָרִי זֶה מִשְׁבָּח. ידוע הביאור בחסידות^ב ש"כל המרבה לספר**

נרשם (מהזכרון וממחברת הרה"ח גיוראי־מנחם שי' בן יעקב) ע"י איתאל גלעדי. לא מוגה. שביעי של פסח תשפ"ה – כפ"ח

א אותיות פס של פסח הן אותיות ספ של ספור, ושרש ספר רומז לסדר פסח ראשון (או ספור פסח ראשון) – דווקא בסדר פסח ראשון יש סיפור, מה שאין כן בפסח שני (שהוא עבודת בעלי תשובה, שלמעלה מסדר והדרגה).

ב סה"ש תרח"צ שיחת ליל הסדר ס"ח.

ביציאת מצרים" הרי ה"זה" שלו – כח הזיהוי וההזדהות שלו – נעשה "משובח". הסיפור בהרחבה משבח את גילוי ה"זה" בנפש, הניצוץ של משה רבינו, שהתנבא ב"זה הדבר אשר צוה הוי"ו^ג, שיש בכל אחד ואחד.

מיד בפסקה הבאה מספרת ההגדה סיפור – יחודי בהגדה, שאין בה עוד 'סיפורים' חוץ מסיפור יציאת מצרים עצמו – על הסדר של החכמים, שהרבו לספר ביציאת מצרים עד שמכח הסיפור שלהם האיר הלילה ועלה השחר^ה:

ג ספרי (הובא ברש"י) ריש מטות.

ד תניא פמ"ב.

ה הסיפור כאן נקרא "מעשה" (כמו סיפורי מעשיות משנים קדמוניות), סוד "אשר ברא אלהים לעשות"

פסח הוא חג

של חרות הדבור
freedom of
(speech) – פה
סח. מתוך פתיחת
הפה בסיפור
יציאת מצרים
בליל הסדר
מתחילים את
"ספירת העמר",
ויש לשכלל
בתקופה זו את
הדבור הסיפור
המתוקן

מַעֲשֵׂה בְּרָבִי אֱלִיעֶזֶר
וְרָבִי יְהוֹשֻעַ וְרָבִי אֱלִיעֶזֶר
בֶּן עֲזַרְיָה וְרָבִי עֲקִיבָא וְרָבִי
טַרְפוֹן שֶׁהָיוּ מְסַבִּין בְּבִנְי
בְּרַק וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיציאת
מִצְרַיִם כָּל אוֹתוֹ הַלַּיְלָה, עַד
שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם וְאָמְרוּ
לָהֶם רַבּוֹתֵינוּ הֵנִיעַ זְמַן
קְרִיאַת שְׁמֵעַ שֶׁל שַׁחֲרִית.

פסח הוא חג של
חרות הדבור (freedom
of speech) – פה-סח,
כפי שדרש האריז"ל –
והמצוה בו היא להגיד-
לספר ביציאת מצרים.

מתוך פתיחת הפה בסיפור

יציאת מצרים בליל הסדר מתחילים – "ממחרת
השבת" – את "ספירת העמר", ויש לשכלל
בתקופה זו את הדבור הסיפור המתוקן. בכלל,
החוש של חדש ניסן בספר יצירה¹ הוא חוש
הדבור (והשבט שלו הוא יהודה, לשון יהודה
דבור, וכן דבור במשמעות של מנהיגות, "באשר

(בראשית ב, ג) – סיפור מעשה בראשית – שמובנו תיקון
ושכלול. כלומר, תכלית ספור המעשה הוא לעשות לתקן
לשכלל, וד"ל. וכך יש לדרוש גדול המעשה יותר מן
העושה ("ב"ב ט, א; מסכת כלה פ"ב), ביחס למספר ספור
מעשה – העשייה היא במלכות אך המעשה הוא ביסוד
("שעשאה כלי"), נמצא שספור מעשה הוא סוד גופא
[ספור בתפארת, כדלקמן] ובריתא [מעשה ביסוד] חשבינן
חד" (זהר ח"ג רכג, ב ובכ"מ; ע"ח של"א פ"ג), וד"ל. וכמה
רמזים: **ספור מעשה** עולה 761, 20 בהשראה, התכלית:
החותם של התורה כולה – "**לעני כל ישראל**" (והיינו "אשר
עשה [שרש המעשה] **משה** [שעם ע פנים לתורה הוא
אותיות **מעשה**] – המעשה התיקון של משה "לעני כל
ישראל" הוא ספור לשון ספיר, להיות "מאירת עינים", ודוק)
– החוזר שוב ל"בראשית ברא אלהים, חידוש נפלא בכל
מעשה בראשית, הנ"ל. **ספור מעשה** בהכאה פרטית (**ס**)
פעמים **מ**, **פ** פעמים **ע**, **ו** פעמים **ש**, **ר** פעמים **ה** עולה
10800, ג"פ **ס** ברבוע, נ"פ **גבורה יראה** (ריו), **קנ** פעמים
חסד וכו'.

1 פרי עץ חיים שער חג המצות פ"ז.

2 ויקרא כג, טז.

ח ספר יצירה פ"ה מ"ז.

דבר מלך שלטון^ט, "דָּבָר אחד לדור" ובעקבותיו
באים כל חדשי הקיץ, ובפרט חדשי תקופת ניסן.

לשונות דבור בפרק יט בתהלים

פרק יט בתהלים הוא פרק חשוב ומיוחד
שאי"ה נעסוק בו השנה בימי ספירת העמר. תמיד
אנחנו מזכירים^א את הדברים המופלאים שהאבן
עזרא כותב על פרק קלט בתהלים, אבל גם את
פרק יט הוא משבח וכותב בתחלתו "זה המזמור
נכבד מאד"^ב. יש בפרק דברים חשובים, וביניהם

ט קהלת ח, ד.

י סנהדרין ח, א.

יא ראה שיעורי אור לט"ו תמוז תשע"ח וי"ט סיון תש"פ.
יב פרק קלט הוא הפרק שהאבן עזרא משבח בשבחים
שאין כיוצא בהם, וכותב בפירוש ש"זה המזמור נכבד מאד
בדרכי השם ואין באלה החמשה ספרים מזמור כמוהו וכפי
בינת אדם בדרכי השם ודרכי הנשמה יתבונן בטעמיו"
("מזמור נכבד מאד" עולה אור אין סוף וכו'), אבל יש לו
חמשה 'משנים' אותם משבח האבן עזרא בלשונות דומות
(עם הבדלים קטנים שניתן להתבונן בהם) – פרק יט ("זה
המזמור נכבד מאד"), פרק כג ("זה המזמור נכבד"), פרק
מט ("זה המזמור הוא נכבד מאד כי יש בו מפורש אור
העולם הבא ונשמת החכמה שלא תמות"), פרק סח ("זה
המזמור נכבד מאד" ופרק קמח ("זה המזמור נכבד מאד
ויש בו סודות עמוקים").

אפשר לכוון את ששת הפרקים כנגד שש מדות הלב:
פרק קמח (אחורי חסד, ח חס חסד, העולה גם פסח, סוד
קמחא דפסחא, חג החסד), העוסק במעשה בראשית,
כנגד החסד – "הגדלה" זו מעשה בראשית" (ברכות נח,
א), "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם" (בראשית ב,
ד), "באברהם" (בראשית רבה יב, ט; זהר ח"א צא, ב) איש
החסד, "עולם חסד יבנה" (תהלים פט, ג), פרק סח שעוסק
בגבורת מלחמה (לפי פירוש האבן עזרא) כנגד הגבורה (וכן
לפי הפירוש שעוסק במתן תורה, הרי התורה נתנה מפי
הגבורה). פרק יט – הפרק דגן – הפותח ב"השמים" ומדבר
בשבח התורה כנגד התפארת (סתם "שמים", הבלולים
מאש ומים, בתפארת, והתורה בתפארת, הכוללת את
כללות הו"ק, ולשונות שבח התורה). פרק מט, העוסק בחיי
הנצח של העולם הבא, כנגד הנצח (לו שייכת גם "תמורת
חיים מות" שבפרק). פרק כג, בו ההילוך בתמימות עם
"הוי' רעי", ללא מורא בכל מצבי החיים, כנגד ההוד (תיקון
"הודי נהפך"). פרק קלט (שעולה על כולנה) כנגד ה"צדיק
יסוד עולם", סוד הנשמה (כאשר המצוה להתבונן בו, "בינת
האדם בדרכי ה' ודרכי הנשמה", כפי שכותב האבן עזרא,
לומר שכנגד המלכות (שפנימיותה שפלות) ניתן להוסיף
את פרק ח, פרק כללי ו"נכבד מאד" (בו נאמר "וכבוד
והדר תעטרנהו"). העוסק בשפלות האדם מול גילוי הבורא
במעשי השמים (המלכות נכללת ביסוד, בסוד עטרת

וראים מיד בתחלתו מגוון גדול של לשונות דבור: **הַשְׁמִים מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מְגִיד הָרָקִיעַ. יוֹם לַיּוֹם יַבִּיעַ אֹמֶר וְלֵילָה לְלֵילָה יַחְזֶה דָּעַת. אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמַע קוֹלָם. בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא כָּנָם וּבִקְצֵה תֵּבֵל מְלִיָּהֶם לְשִׁמְשׁ שֵׁם אֱהֵל בְּהֶם.** הפסוק הראשון כולל את שתי הלשונות העיקריות, כנ"ל, שהן ביחד לעולם (השמים והרקיע).

הפסוק השני כולל עוד שתי לשונות, "יביע" ו"יחזה", שלפי כל המפרשים על הפסוק הן לשונות של דבור, השייכות כאן לממד הזמן (יום ולילה). שם העצם של "יביע" הוא הבעה. מה שם העצם של "יחזה"? 'אחזה', שמופיע פעם אחת בתנ"ך, בספר איוב – "שָׁמְעוּ שְׁמוֹעַ מִלְּתִי וְאַחֲזֹתִי בְּאֲזָנֵיכֶם"¹. המדקדקים² קושרים את השרש של "יחזה", **חזה**, לאשה הראשונה, **חווה**³, "אם כל חיי"⁴

— כפי שאונקלוס תרגם "נפש חיה"⁵ כא "כ"רוח ממללא". בפשטות, מאיפה לאונקלוס לקשר את החיות של האדם לדבור דווקא? מהקשר לשרש **חזה**. הם מקשרים את "יחזה" גם לנחש, חווא, ומסבירים שיש במשמעות השרש הזה בשפות נוספות פתול והתעקלות (כתנועות הנחש), והוא קשור לתנועת החי בכלל — "כל חי מתנועע"⁶ — ובפרט לתנועת השפתים בדבור (ויש בו גם משמעות של חיבור וקישור, כחיבור וקישור האותיות והמלים בדבור). הם מסבירים שגם מים נובעים נקראים מים חיים בגלל התנועה

ששת הביטויים "תורת הוי' תמימה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ, גְּדוּת הוי' נֶאֱמָנָה מְחַפֵּמַת פֶּתִי. פְּקוּדֵי הוי' יִשְׁרִים מְשַׁמְחֵי לֵב, מִצְוֹת הוי' בְּרָה מְאִירַת עֵינָיִם. יִרְאֵת הוי' טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד, מְשַׁפְּטֵי הוי' אֵמֶת צָדָקוֹ יִחַדּוּ" שחז"ל מקבילים לשה סדרי משנה⁷ (החל מ"תורת הוי' תמימה משיבת נפש" זה סדר נשים", שיש בו משהו שכולל הכל⁸, כמקובל שמסכת כתובות, שלומדים השנה בישיבות חב"ד, היא "ש"ס קטן"⁹). הכנה מובהקת למתן תורה, שעל דבריה כולם נאמר בפרק "הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים וגו'".

הפסוק הראשון בפרק — אחרי הכותרת "למנצח מזמור לדוד" — הוא "הַשְׁמִים מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מְגִיד הָרָקִיעַ", שתי הלשונות העיקריות של דבור שמשמשות בליל הסדר, הגדה של פסח

וסיפור יציאת מצרים. צריך להבין מה ההבדל בין שתי הלשונות בפסוק, אבל בפשטות מובן ש"השמים" הם למעלה מ"הרקיע"¹⁰ ו"מספרים כבוד אל" גבוה יותר מ"מעשה ידיו מגיד". בכל אופן, אם ממשיכים ללמוד את פרק יט

היסוד, היינו דרכי הנשמה, ובסוד "חותם בתוך חותם").
ורמז: חסד קמח, גבורה סח, תפארת יט, נצח מט, הוד כג (עד כאן, עיקר התפשטות הה"ק, ה חסדים שבדעת, עולה 1839 "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך" וכו'), יסוד קלט עולה 2058, ו"פ (ממוצע) 343, ז פעמים ז פעמים ז, "שבעתים כאור שבעת הימים" (ישעיה ל, כו, וראה ברשי" שם), וד"ל. ועם מלכות ח (סוד לוי חן) עולה הכל 2562, מב פעמים אין, ז"פ (ממוצע) חשבון (שהוא צירופי אין), וד"ל.
יג במדבר רבה יג, טו.

יד ראה לקולו" הערות לתניא קמג, א (עמ' מט).

טו הפלאה בהקדמתו לכתובות.

טז כמו שכתוב במעשה בראשית "ויקרא אלהים לרקיע שמים" (בראשית א, ח), היינו שקרא-המשיך את דרגת השמים (שהם אש וחיים) לתוך הרקיע (בסוד אמר – אור [אש] מיס'רקיע – שעל כן "ויקרא אלהים לאור יום" היום הוא התחום הכללי של האור וכאן ההפך, השמים נקראים לרקיע, וד"ל).

יז איוב יג, יז (וראה שם במפרשים).

יח בכל הבא לקמן ראה קונקורדנציה (מנדלקורן) שרש חזה.

יט ראה גם מאמר "פרצוף הדעת" בשערי אהבה ורצון.

כ בראשית ג, כ.

כא שם ב, ז.

כב ספר מפתח הרעיון לרבי אברהם אבולעפאי בסופו (אות ת).

העצם של למלל – כמו "מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה"^{כה} (רש"י מפרש ש"מלל" רומז ל-100 השנים של אברהם בהולדת יצחק^ל, ה"ק של יצחק^ל) או "מי ימלל גבורות הוי"^{כח}. זו לשון חשובה ביותר, שמופיעה בסוד החשמל ("עתים חשות עתים ממללות"^{כט}) – סוד המעבר מהשתיקה לדבור. באמת, אונקלוס מתרגם את כל הלשונות של דבור בתורה משרש **מלל**.

שבע הלשונות בספירת העמר

יש בלשון הקדש עוד הרבה לשונות של דבור – כמו קריאה, שיחה, עניה, נאום, הטפה, תינוי, אזכרה ועוד – שצריך להרכיב מהן פרצוף שלם של לשונות דבור בלשון המקרא^ל, אבל את שבע הלשונות שיש בפרק יט צריך לסדר בתת-פרצוף בפני עצמו. גם צורת ההופעה של הלשונות, שלשה זוגות ו"אחת יוצאת זנב" – כמו שכתוב על כרם^{לא} – מתאימה בצורה מובהקת לפרצוף של שבע מדות הלב, שמורכב מהזוגות חסד-גבורה (במאוזן), תפארת-יסוד (במאונך) ונצח-הוד (במאוזן), כשהמלכות היא ה"זנב" בסיום הפרצוף (ככינויה בעולם האצילות "זנב לאריות"^{לב}, לפני שהיא יורדת להיות "ראש לשועלים" בעולם הבריאה^{לד}):

חו"ג: אמר ודברים

הזוג העיקרי הוא אמירה ודבור שהוא זוג נפוץ בתורה, דוגמת "עשרת המאמרות"

כה בראשית כא, ז.

כו רש"י על אתר (זהו אחד המקומות בהם רש"י מביא גימטריא בפירושו) עפ"י בראשית רבה נג, ט.

כז במדבר רבה יח, כא; פרקי דרבי אליעזר פל"א.

כח תהלים קו, ב.

כט חגיגה יג, ב.

ל בסעודת משיח היה מבנה נוסף רחב יותר של לשונות, ועוד לאלוה מילין בע"ה.

לא כלאים פ"ד מ"ו.

לב אבות פ"ד מט"ו.

לג שער מאמרי רז"ל מאמר "פסיעותיו של אברהם אבינו" ובכ"ד.

שלהם – כמו "יביע... יחזה" בפסוק כאן. בפסוק השלישי יש עוד זוג לשונות, העיקרי בכל התורה, אמירה ודבור. הפסוק אומר "אין אמר ואין דברים" – אין אפשר לומר כך אחרי ארבע לשונות דבור בשני הפסוקים הקודמים! יש מי שמפרש שיש כאן הסבר על הפסוקים הקודמים – "השמים מספרים כבוד אל". המשורר עצמו פירש את הדב. "אין אמר ואין דברים". אין מדברים עם הבריות אלא מתוך שבכל הארץ יצא קום ומאירים לבריות מתוך כך מספרים הבריות כבוד אל ומודים ומברכין על המאורות^{כג}. כלומר, באמת לשמים וליום והלילה "אין אמר ואין דברים", אבל הם גורמים לאדם לספר ולהגיד, להביע ולחוות, את גדולת ה' (במושגי ספר יצירה, המציאות של העולם והשנה-הזמן מעוררים את

במושגי ספר יצירה, המציאות של העולם והשנה-הזמן מעוררים את האדם-הנפש לשבח את ה'

האדם-הנפש לשבח את ה'). אבל יש פירוש – שיותר נראה בפשט – שהשמים והזמן עצמם הם המספרים וכו', אלא שדרך הביטוי שלהם שונה ואיננה "אמר... דברים" במובן הרגיל, "ונוכל לפרש, 'מספרים' על השמים ועל הרקיע עצמם, כי במהלכם ובסיבובם על סדר נכון יראה כבוד האל יתברך, ואותו הוא הסיפור וההגדה, על דרך 'השלח אמרתו ארץ עד מהרה ירוץ דברו'. ומה שאמר 'אין אמר ואין דברים', אין דברים כדברי בני אדם, אלא המעשה שיעשו הם הדברים והם הסיפור וההגדה, וכן אמר 'ובקצה תבל מליהם'^{כד}.

בפסוק הבא יש לשון אחת, "מליהם", שם

כג רש"י על פסוק ב וראה גם ת"י ורד"ק בפירושו הראשון עה"פ.

כד רד"ק בפירושו השני על פסוק ב, וראה גם אבן עזרא ומצודות עה"פ ואבן עזרא, פירוש החסיד יעב"ץ ומלבי"ם על פסוק ד.

זהו התפקיד

של רב פוסק –
עליו לקחת את
דברי התורה כפי
שהם ולהמתיק
ולהטעים אותם
כך שיהיו שוים
לכל נפש
ומתקבלים על
דעת כל נפש

קשה הוא גבורה^מ – יש גם קשר
בין השרשים **גבר-דבר** – שעל
כן "עשרת הדברות" נתנו "מפי
הגבורה"^{מא}. הפסוק כאן הוא "אין
אמר ואין דברים", כנ"ל, ובדרך
הבעל שם טוב יש לפרש שיש
להחדיר את האין האלקי בתוך
האמר ובתוך הדברים וכך נזכה
לשמוע את ה"קלא פנימאה דלא
אשתמע"^{מב} בו משבח העולם
כולו את ה'.

תפארת ויסוד: סיפור והגדה

הזוג שבפסוק הראשון, סיפור
והגדה – הזוג של פסח, שממנו
התחלנו – מכוון לספירות
תפארת ויסוד. בפשטות,
"השמים" ש"מספרים" הם
התפארת בכל מקום^{מג} וסתם
"רקיע" הוא ביסוד^{מד}, כאשר
פעולה ההגדה-ההמשכה היא
פעולת היסוד (שנקרא גם סתם
גיד^{מה}), "דנגיד ונפיק"^{מו}.

לאחרונה דברנו^{מז} על כך שלכל אחד יש
את הסיפור שלו – הגוון המיוחד שלו בתוך
הסיפור הגדול של בריאת העולם. הסיפור הוא
מפואר – צריך לדעת איך לספר סיפור בצורה

מ המושג דבור בכללות מופיע בכל הקו האמצעי של
הז"ת, בתפארת (ביסוד הנביאה דבורה, ראה לקמן הערה
עד) ביסוד (כאשר דבור הוא כינוי גם לזוג) ובמלכות –
בסוד יחוד קול-דבור (כאשר הקול כולל שתי בחינות, "הקל
קול יעקב" – אך בפרטות דבור שייך לגבורה, וד"ל.

מא זח"ג קטו, א.

מב ראה זחר ח"א ג, ב.

מג זחר ח"א לא, א. ובכ"מ.

מד זחר ח"ג רלו, א. ראה קהלת יעקב ערך 'ז' רקיעים'.

מה לדוגמה – סנהדרין סח, ב.

מו זחר ח"א רח, א.

מז שיעור אור ליד' שבט – נדפס בגליון בשלח – השתא
(ח"א – "מה הסיפור שלך?").

יש להחדיר את
האין האלקי בתוך
האמר ובתוך
הדברים וכך
נזכה לשמוע את
ה"קלא פנימאה
דלא אשתמע"
בו משבח העולם
כולו את ה'

ו"עשרת הדברות"^{לד}. חז"ל
מלמדים שאמירה היא לשון
רכה ודבור הוא לשון קשה^{לה}.
זוג הלשוניות הזה מופיע במטבע
לשון מובהק בתורה – "וידבר
הוי' אל משה לאמר" – שחוזר
בתורה בדיוק שבעים פעמים
(וזהו אחד הפירושים ל"שבעים
פנים לתורה"^{לו}).^{לז} משה מקבל
מה' את הדברים כהויותם, בלשון
קשה, אבל משה צריך "לאמר"
אותם לעם בלשון רכה, שתתקבל
על לבם. זהו התפקיד של רב
פוסק – שהזכרנו קודם –
שעליו לקחת את דברי התורה
כפי שהם ולהמתיק ולהטעים
אותם כך שיהיו שוים לכל נפש
ומתקבלים על דעת כל נפש.
אפשר לומר שבכך נבחן מנהיג
בישראל – ביכולת לקבל את
הדברים כפי שהם, עם כל הקושי
שלהם, ולהמתיק אותם תוך כדי
ההעברה שלהם לעם.

בספירות, אמירה ודבור

הן חסד וגבורה, הכוללות את כל מדות הלב.
אמירה רכה היא חסד ושרש **אמר**, יסוד "עשרת
המאמרות", הוא סוד **אור-מים-רקיע**^{לח}, המשכת
החסד החל מהיום הראשון למעשה בראשית
(שהוא "יומא דאזיל עם כולהו יומין"^{לט}). דבור

לד לקו"ת חקת נז, ג בשם הה"מ. ראה זחר ח"ג יא, ב"ב, א.
לה ספרי על במדבר יב, א (הובא ברש"י עה"פ).

לו במדבר רבה יג, טו; זחר ח"א מז, ב; ח"ג כ, א; רטז, א;
רכג, א.

לז 70 פעמים "וידבר הוי' אל משה לאמר" עולה 175 (חיי
אברהם) פעמים **משיח**. פעם אחת נוספת נאמרו אותן
מלים בסדר שונה, "וידבר משה אל הוי' לאמר" (במדבר כז,
טו), בפרשת מינוי יהושע, והיינו סוד ה"מופלא שבסנהדרין",
היא שעל גבי ה"ע בסנהדרי גדולה של שבעים ואחד, וד"ל.

לח זחר ח"ב קסד, א. ע"ח ש"א פ"ו (מ"ת). ובכ"מ.

לט ראה זחר ח"ג קג, א"ב; קצא, ב; ע"ח שכ"ה דרוש ב;
פע"ח שער ח"ה ס"פ א.

בהגדה יש

משמעות של
אמת כפי שרואים
בפסוק בשמשון
"ויגד לה את
כל לבו". שלש
פעמים שמשון
'ספר סיפורים'
לדלילה, אבל
בפעם הרביעית
הוא הגיד לה את
האמת

סיפור הוא לא

בהכרח הכי
מדויק – צריך דיוק
מיוחד כדי למסור
את הסיפור, כפי
שמשתדלים
להקפיד בחב"ד
(ומכלל הן אתה
שומע לא...)

יפה ומפוארת, עם מزیגה נכונה של כל הגוונים. לשון סיפור חוזרת שלש פעמים בהגדה, סמוכים זה לזה (בקטעים שצוטטו בהתחלה – "מצוה עלינו לספר... וכל המרבה לספר... והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה"), רמז לשלשת הגוונים שכוללת התפארת (רק שילוב ומיזוג של שלשה גוונים יחד יוצר פאר, משא"כ בגוון אחד או אפילו שנים, כמבואר בחסידות^{מח}). בתוך שרש **ספר יש גם את שתי האותיות העיקריות של שרש פאר – פר – חיוזק לקשר בין ספור לתפארת.** בהגדה יש משמעות של אמת^{מט} – פנימיות ספירת היסוד – כפי שרואים בפסוק בשמשון "ויגד לה את כל לבו". שלש פעמים שמשון 'ספר סיפורים' לדלילה^{נא}, אבל בפעם הרביעית הוא הגיד לה את האמת (כאשר גם האילוף שלו להגיד את האמת היה בהקשר של שמירת הברית,

כפי שמלמדים חז"ל^{נב}). סיפור הוא לא בהכרח הכי מדויק – צריך דיוק מיוחד כדי למסור את הסיפור, כפי שמשתדלים להקפיד בחב"ד (ומכלל הן אתה שומע לא...). ועוד, **הגדה שוה טוב, בסוד "אמרו צדיק [יסוד] כי טוב"**^{נג}. אחד מכינויי המשיח הוא "משיח נגיד"^{נד}, ויש לומר שזהו בפרט משיח בן יוסף (ששייך לספירת היסוד)^{נה}.

נה"י: הבעה, אחוה ומלול

לפי מה שנתבאר עד כה, הזוג השלישי, "יום ליום יביע אמר ולילה ללילה יחוה דעת", מקביל לספירות נצח והוד^{נו}. יום ולילה הם זכר ונקבה^{נד}, כאשר "איהו בנצח ואיהי בהוד"^{נה}. היום מביע את האמר – האמירה שבחסד באה לידי הבעה

נב סוטה ט, ב.

נג ישעיה ג, י.

נד דניאל ט, כה.

נה אכן, "משיח נגיד" עולה משיח בן דוד ע"ה, ויש לפרש שלשון המשכה ("נגיד ונפיק") שייכת ליסוד, אך "נגיד" הוא גם אותיות "נגדי", מלהיחיה השייכת למלכות, בסוד "שיתני הוי' לנגדי תמיד" (תהלים טז, ח) ו"וחטאתי נגדי תמיד" (שם נא, ה), שני פסוקי תהלים שאמר דוד המלך (שני פסוקי "תמיד", כנגד תמיד של שחר ותמיד של בין הערביים, כנודע, ו"תמיד עולה יד – בגימטריא דוד – במילוי, וד"ל).

נו במדרש תהלים עה"פ (ובכ"ד) מפורש שכאשר היה משה בהר סיני הוא ידע שיום כאשר ה' לימד אותו תורה שבכתב, "יום ליום יביע אמר", ושלילה כאשר ה' לימד אותו תורה שבעל פה, "ולילה ללילה יחוה דעת" ("לא איברי לילה אלא לגרסא" בתושבע"פ). תורה שבכתב ותורה שבעל פה הן חכמה ובינה, "תורת אביר" ו"מוסר אמר" (ראה מדרש משלי א, ח וזהר ח"ב רעו, ב) – "ביע אמר" היינו נביעת מעין החכמה, טיפין טיפין (כאשר כל אות בתורה, "יש ששים ריבוא אותיות לתורה", היא טפת מים חיים, ובזכות הדבקות באותיות התורה שבכתב, "כתבם על לוח לבך [לוח הבינה ליבא]", זוכים לנביעת האין סוף) ו"יחוה דעת" היינו "רחבות הנהר" של הבינה (חוה, "אם כל חיי" המרחיבה עד מאד את טפות התורה בעל פה (שבה עיקר הדעת). במדות הנצח וההוד הם סוף התפשטות וגילוי החכמה והבינה (של העליון) והם הבונים את החכמה והבינה של התחתון, היינו חכמה ובינה של הנוקבא הדבור (וכן כתוב שמשא, נצח, הוא מקור התורה שבכתב, ואהרן, הוד, הוא מקור התורה שבעל פה), ודוק.

נד מא"א מערכת מם אות כא.

נח ע"פ תקו"ז יג (כה, ביכט, א). וראה ע"ח שער הכללים פ"א; ע"ח של"ו פ"ח; שעה"כ שער חנוכה דרוש א; מב"ש שער ג ח"א פ"ב.

מח תניא אגה"ק טו. ראה גם לקו"ת שה"ש יד, א.

מט כך רואים גם ביחס לעדות, עליה אומרים חז"ל "כיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד" (כתובות יח, ב, ובכ"ד) – עדות צריכה להיות אמירת האמת בשלמות, שאין אחריה דבר.

נ שפטים טז, יז.

נא בכל הפעמים היא מבקשת "הגידה נא לי" (שם פסוקים ו יז) או "הגידה לי" (שם פסוק יג) ותגובתו היא "ויאמר אליה" (כשלמפרע היא מתארת את דבריו "התלת בי ותדבר אלי כזבים" או "התלת בי ולא הגדת לי"), ורק בפעם האחרונה "ויגד לה את כל לבו", כנ"ל.

הבעל שם טוב בא לתקן את חוה (כשהתורה שקדמה לו היא תיקון אדם ותורת המשיח היא תיקון הנחש), והוא התבטא שהוא בא לתקן את החצי הראשון של הלילה

(כאשר "לבא לפומא גליא"^ט)
אבל תכלית הדבור היא המלול-
ההמתקה^{טא} שבמלכות^{טב}. גם
העובדה שלשון זו היא התרגום
השגור של דיבור בתורה מתאימה
לכך, שהרי לשון תרגום שייכת
למלכות^{טג}.

כוונת ספירת העמר

אם כן, יצאה לנו כאן כוונה
חדשה לספירת העמר^{עד} – שבע
לשונות דבור של חג הפסח
(שמקבילות גם לשבעת ימי
הפסח, כמובן) שמתכללות זו בזו ונמשכות
לשבעת השבועות של ספירת העמר. לפי הכוונה
הזו, כל השבוע הראשון הוא בסוד האמירה –
"ואמרתם זבח פסח הוא להו"^{עה} – השבוע

בנצח, ענף החסד. בדומה לכך,
חות הדעת של הלילה מביעה
את "אם כל חי", "בינה עד הוד
אתפשטות"^{נט} ("אם אין דעת אין
בינה, אם אין בינה אין דעת"^ס).
אנחנו תמיד מסבירים^{סא} שהבעל
שם טוב בא לתקן את חוה
(כשהתורה שקדמה לו היא תיקון
אדם ותורת המשיח היא תיקון
הנחש), והוא התבטא שהוא בא
לתקן את החצי הראשון של
הלילה^{סב}. הספירות נצח והוד
נקראות "בדי ערבות"^{סג} והערבות

נקראות "אחווה"^{סד}, סוד ה'אחווה' (שם העצם
של "יחווה דעת", כנ"ל), כאשר ההוד הוא העיקר-
הראש הכולל את הנצח (על דרך "הולך בתם
[תמימות ההוד] ילך בטח [בטחון הנצח]"^{סה},
בחוש ההילוך המונהג על ידי רגל שמאל^{סו}, רגל
ההוד, וד"ל). גם משמעות התנועה של הדבור,
שראינו שהמדקדקים מזכירים בהקשר של הבעה
וחיים-חוה, שייכת לממד המוטבע של הדבור,
(תנועת השפתים בלי מחשבה, כמו שכתוב
בתניא^{סט}), הנצח וההוד^{סז}.

ה'זנב' שבסוף, "בקצה תבל מליהם", שייך
לספירת המלכות ("קצה תבל"). כל המדות כאן
הן בעצם המדות שבמלכות, שהרי כח הדבור
בכלל שייך ל"מלכות פה"^{סט}, עלמא דאתגליא

ע"פ מדרש תהלים פ"ט; ז"ח"ח (מרגליות) מדרש הנעלם
ח.א.

עא ועוד: "מלה" היא לשון מלא, "הרחב פיך ואמלאהו"
(תהלים פא, יא), כמבואר (ראה שיעור כ"ג טבת תשע"א)
פ"ג. ובכ"מ) בסוד החשמל שהוא חסר-שלם (ביטויים
בנוגע לכלי) מלא (האורהברכה שבתוכו).

עב בסוד חש"מ-מל (ראה כש"ט אות כח) החש הוא
בחכמה ("סיג לחכמה שתיקה"), המל לשון ברית מילה
הוא ביסוד אבא – סוד הדבור כפי שהוא עד"ן במחשבה
(היינו מל שבחש, לשון מחשבה), שכאשר מלי"ם מתקנים
אותו אפשר להגיע לדבור של המתקה – הנמשך עד ליסוד
ז"א, והמל השני, לשון מלול והמתקה, במלכות, וד"ל (וראה)
– באופן אחר, שגם בו "מל" ההמתקה הוא במלכות – גם
במאמר "פרצוף הדעת" הנ"ל הערה יט).

עג קהלת יעקב ערך 'שנים מקרא ואחד תרגום' בשם ספר
הקנה.

עד כוונה זו באה בהמשך לכוונת שבע הנביאות –
שנתבארה בשיעור הנשים שהיה סמוך לסעודת משיח
(נדפס בגליון שמיני השתא) – שגם התקשרה לסוד פה'
סח, שהרי כל נבואה היא "ניב שפתים" ובפרט נבואת נשים
שהתברכו בכח הדבור (כאשר בין הנביאות התפארת,
הכוללת את כל הד"ת, היא דבורה הנביאה, לשון דבור).

עה שמות יב, כז (פסוק התשובה לבן הרשע, כפי
שנתבאר באריכות בחלקים נוספים של ההתוועדות).
ורמז (שנדרוש לכבוד הספר "מסלאים בפז", שם ספרו
של חברנו בניום, הרה"ח בנימין דב רודנצ'יג ע"ה, שהרבה
להגיע לסעודות משיח והיה ראש ל"כל בעלי השיר יוצאים
בשיר ונמשכים בשיר", כאשר בשירתו הוא הוציא אותנו
מהמודעות העצמית שלנו ומשך אותנו למודעות אלקית

נט ע"פ הקדמת תקו"ז, ז.א. ראה ע"ח שער הכללים פ"ד;
ע"ח שכ"ט פ"ח.

ס אבות פ"ג מי"ז.

סא אור ישראל ח"א בסיפור "לכו נא וניווכחה" הערה יט.

סב נדפס ב"התמים" עמ' 670.

סג זהר ח"ג רנו, א. ובכתבי האריז"ל בכ"מ.

סד שבת כ, א וברש"י.

סה משלי י, ט.

סו ספר יצירה פ"ה מ"ז. ראה הנפש פ"ב.

סז תניא אגה"ק ה.

סח בגוף כולו נצח והוד הם "תרון שוקין", שתי הרגלים, בהן
ההליכה – עיקר התנועה של הגוף – ובפנים יפפה נצח והוד
הן השפתים (זהר ח"ג רנ, ב), בהן תנועת הדבור (ככפנים).

סט הקדמת תקו"ז, י, א ("פתח אליהו").

ספירת ההוד, ה"יחוד דעת" כאן!). תכלית הדעת היא ההודיה של ההוד (כמאמר האות **דלת**, "דע לומר תודה"^פ) – דעת של הכרת הטוב (הכרה היא פנימיות הדעת), המביאה להודיה על הטוב הזה. המשמעות הפשוטה של ספירת העמר, "מנחת בכורים"^{פא} של קציר שעורים, היא הודיה על ראשית התבואה, ולכן שיא הספירה הוא יום ההוד שבהוד, התודה שבתודה, **לג** בעמר^{פב} (יום האחווה שבאחווה לפי הכוונה שכאן, היום בו דורשים ושרים את הפסוק "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד"^{פג}). הכרת הטוב היא יסוד כל המדות הטובות^{פד}, בסוד "דרך ארץ קדמה לתורה"^{פה} של ימי הספירה, ימי ההכנה למתן תורה^{פו}. ורמז נאה: **"יום ליום יביע אמר ולילה ללילה יחווה דעת"** עם הכולל שוה **"על ספירת העמר"**^{פי}.

פ ראה חוברת **אמת למד פיך** עמ' 10.
פא ויקרא ב, יד.

פב וראה באורך אצרות יוסף (למהר"י ענגיל) דרוש ח.
פג תהלים קלג, א. וראה זהר ח"ג נט, ב, ובמאמרי דא"ח רבים.

פד ראה חובות הלבבות הקדמה לשער הבחינה.
פה ויקרא רבה ט, ג; תנא דבי אליהו רבה פ"א.
פו ראה גם בהקדמת מדרש שמואל לאבות (בשם "מצאתי כתוב"); שיח שרפי קודש (קאצק) ימי הספירה בתחילתו. ובכ"מ.

פז **"יום ליום יביע אמר ולילה ללילה יחווה דעת"** עולה 1164, יב פעמים מהיטבאל (יב צרופי אלדד מידד), ארץ פו"א, "ימי משתה ושמחה" (אסתר ט, כב), רמז שכל יום בספירה ראוי לעשותו משתה ושמחה (כמו פורים...), מתאים לשמחה שהיא התכונה הפנימית של חדש אייר (שכל הימים בו הם ימי הספירה), **"החלצו מאתכם אנשים לצבא"** (במדבר לא, ג), רמז שזהו הזמן הטוב ביותר להתגייס לצבאות ה'. **"על ספירת העמר"** עולה 1165, **"עץ החיים"** ועוד **"עץ הדעת טוב ורע"** (בראשית ב, ט"ז) העולה ה"פ **"עץ החיים"**, תכלית ספירת העמר היא להאיר את העמר (להפוך את העמר – וגם את החמר ואת ההמר, לשון מהמורה – לאמר, צירוף מר לכל האותיות הגרוניות), שעץ החיים יאיר את עץ הדעת טוב ורע ויהפוך הכל לעץ החיים, **"קומה הוי' ויפצו איביר וינסו משנאי מפניך"** (במדבר י', לה) בכח הספירה, **"מארבע רוחות באי הרוח"** (יחזקאל לז, ט), מתוך חזון העצמות היבשות שנקרא בשבת הראשונה של הספירה, שבת חוהמ"פ (כפי שנלמד גם בח"ו של סעודת משיח, נדפס בגליון שמיני), **"ותשחק ליום אחרון"** (משלי לא, כה), בהגיעה ליום האחרון של ספירת העמר ולא החסירה יום, **"עולם ברור ראית"** (פסחים ג, א), כאשר על ידי ספירת העמר עלמא דשקרא הופך להיות עלמא דקשטו, ודוק.

השני הוא שבוע הדבור, השבוע השלישי הוא שבוע הסיפור, השבוע הרביעי הוא שבוע ההבעה, השבוע החמישי הוא שבוע האחוה, השבוע הששי הוא שבוע ההגדה והשבוע השביעי הוא שבוע המלול.

מכל פסוקי הדבור, הקשר המובהק ביותר לספירת העמר הוא בפסוק **"יום ליום יביע אמר ולילה ללילה יחווה דעת"**: הפנימיות של **עמר** היא **אמר** (לפי הכלל הידוע שה-א היא פנימיות ה-ע בכל מקום^{יז}), וכרמוז בסוד **אור-מים-דקיע הנ"ל**, **ר"ת אמר וס"ת עמר** למפרע^{יח} והספירה היא **"יום ליום יביע אמר"**, שהרי כופלים בה את המלה **"יום"** – **מ"היום יום אחד"** עד **"היום תשעה וארבעים יום"**^{יט}. למרות הדגשת ה"יום" בספירה, בפועל הספירה היא בלילה – **סוד "ולילה ללילה יחווה דעת"** – כדי לזכות ל"תמימות"^{עט} (והרי התמימות היא פנימיות

ואף למודעות טבעית בגילוי האהבה המסותרת שבלב כל יהודי להשי"ת): **"זבח פסח" ר"ת פז**, כאשר פז במילוי – **פא זין** – עולה **פסח!**

המלה פז חוזרת בתנ"ך עשר פעמים, אך רק בארבע מתוכן היא ללא אותיות נוספות, ובהקבלה לספירות: **"[תשית לראשון] עטרת פז"** (תהלים כא, ד) בכתר, העטרה שעל הראש **"(לראשון, במובן של על-ראשון)"** **"[ראשון] כתם פז"** **"(שה"ש ה, יא)** בחכמה, כללות הראש **"(ראשון) עצמו"**, **"חכמה מוחא"** (הקדמת תקו"ז יז, א); **"כלי פז"** (איוב כח, יז) בבינה, שרש הכלים **"(גרמוהו)"**; **"אדני פז"** **"(שה"ש ה, טו)** במלכות, סוד שם אדני **"(וראה בתפארת יוסף להגש"פ, בפירושו לשה"ש שם, שמבאר את הפסוק "שוקין עמודי שש" [ונה"ה] תרין שוקין, העמודים עליהם נסמכים כל שש המדות [מיסודים] [יסוד] על אדני פז [מלכות]"**). והנה, ארבעת הביטויים שכנגד ארבע הספירות כח"ב ומלכות **"עטרת פז"**, **"כתם פז"**, **"כלי פז"**, **"אדני פז"** – עולים בדיוק **חסד גבורה תפארת נצח יהודי יסוד**, המשלימים את הארבע לפרצוף שלם של עשר ספירות!

עו ראה בראשית רבה כ, יב. מוסבר בריבוי מקומות. ראה סדרת שיעורים בנושא החל מא' אייר תשע"ג. וראה גם בשיעור ח' אייר תשמ"ה.

עז ראה גם **סוד ה' ליראיו** עמ' קסג.

עח וראה שו"ע אדה"ז ס' תפט ס"ז (מהט"ז) שאמירת **"היום"** היא לעיכוב בספירה. ביאור פנימי לכפל היום – **"היום"** הראשון גילוי אוא"ס שלפני הצמצום ו"יום" השני המשכת הקו – ראה בסידור עם דא"ח שער חג המצות רפה, ב. וראה **לב לדעת** מאמר אמונה ובטחון עמ' עט (ובביאורים שם עמ' קיג).

עט ויקרא כג, טו. וראה מנחות סו, א.

ולסיכום:

ט"ז ניסן אמירה שבאמירה	י"ז ניסן דבור שבאמירה	ח"י ניסן ספור שבאמירה	י"ט ניסן הבעה שבאמירה	כ' ניסן אחזה שבאמירה	כ"א ניסן הגדה שבאמירה	כ"ב ניסן מלול שבאמירה
כ"ג ניסן אמירה שבדבור	כ"ד ניסן דבור שבדבור	כ"ה ניסן ספור שבדבור	כ"ו ניסן הבעה שבדבור	ז"ך ניסן אחזה שבדבור	כ"ח ניסן הגדה שבדבור	כ"ט ניסן מלול שבדבור
ל' ניסן אמירה שבספור	א' אייר דבור שבספור	ב' אייר ספור שבספור	ג' אייר הבעה שבספור	ד' אייר אחזה שבספור	ה' אייר הגדה שבספור	ו' אייר מלול שבספור
ז' אייר אמירה שבהבעה	ח' אייר דבור שבהבעה	ט' אייר ספור שבהבעה	י' אייר הבעה שבהבעה	י"א אייר אחזה שבהבעה	י"ב אייר הגדה שבהבעה	י"ג אייר מלול שבהבעה
י"ד אייר אמירה שבאחזה	ט"ו אייר דבור שבאחזה	ט"ז אייר ספור שבאחזה	י"ז אייר הבעה שבאחזה	ח"י אייר (ל"ג בעומר) אחזה שבאחזה	י"ט אייר הגדה שבאחזה	כ' אייר מלול שבאחזה
כ"א אייר אמירה שבהגדה	כ"ב אייר דבור שבהגדה	כ"ג אייר ספור שבהגדה	כ"ד אייר הבעה שבהגדה	כ"ה אייר אחזה שבהגדה	כ"ו אייר הגדה שבהגדה	ז"ך אייר מלול שבהגדה
כ"ח אייר אמירה שבמלול	כ"ט אייר דבור שבמלול	א' סיון ספור שבמלול	ב' סיון הבעה שבמלול	ג' סיון אחזה שבמלול	ד' סיון הגדה שבמלול	ה' סיון מלול שבמלול

המשך מעמ' 20

מובהק, ורואה בכל סדר הספירות והפרצופים לפי דרכנו עכשיו, מכוונים כנגד ארבע הדרגות של הלא-מודע האישי.

אחר כך יש ארבע מדרגות של "הנגלת לנו ולבנינו"^{מט}, ארבעת הפרצופים של המודע, שהם ישראל ולאח ויעקב ורחל. אלו יב פרצופי האצילות. אם כן, פתחנו פה נושא עמוק וגדול. לא נגמור אותו עכשיו – רק פתחנו אותו, לתת איזו טעימה, והלואי לתת חשק לשמוע הלאה.

לחיים לחיים! שנוזה לזכור את משיח בכל רגע, ומתוך זה להגיע לנצח האמתי, החיים הנצחיים האמתיים. זהו המסר של פורים.

העליונים התכללות בחב"ד – הכל חב"ד) הכל הוא החכמה הכללית^{סד}. לפי הפשט של הקבלה הכל כתה. מה יש שם? עתיק ונוקביה ואריך ונוקביה. כל זה העל-מודע הקולקטיבי, שהוא עיקר סוד הזכרון. שוב, לפי הרש"ש הכל חכמה, עיקר מח הזכרון.

אחרי ארבעת פרצופי הכתר יש את ארבעת פרצופי המוחין – אבא ואמא עילאין וישראל-סבא ותבונה. הם,

סד התבאר היטב במבוא לקבלת האר", סימן ו; חסדי דוד הנאמנים ח"א עמודים 95'88.

פתחנו פה נושא עמוק וגדול. לא נגמור אותו עכשיו – רק פתחנו אותו, לתת איזו טעימה, והלואי לתת חשק לשמוע הלאה

זכרון, זמן ומודעות

קיצור מהלך השיעור

בסיום התוועדות ליל פורים פתח הרב נושא עיקרי ויסודי, הנוגע בהבנת התודעה שלנו – על חלקי המודע והלא־מודע שלה – **תפקידו של הזכרון ומושג הזמן** בכלל. **פרק א** מעמיק במושג הזמן – מטפס **משקרי־הזמן** של "עלמא דשקרא" ל**שרשי הזמן העליונים** ועד אל **הנצח. פרק ב** מגדיר מחדש של **קומות במודע ובלא־מודע**, ויש בו פתיחה ראשונית של הרחבת הדברים למבנה קבלי שלם. הדברים מופיעים כאן בגדר הקדמות, מרתקות בפני עצמן, והם הורחבו ופותחו מאד בחלקה האחרון של סעודת משיח, כך שהלימוד כאן הוא הכרות ראשונה עם הנושא ופתיחת התאבון' להמשיך שיבוא בע"ה בקרוב.

א. מדרגות של זמן

זכרון – להביא את העבר והעתיד להווה

אנחנו עסוקים היום של הזכרון – "והימים האלה נזכרים ונעשים"^א. זמן וזכרון הולכים יחד – הרי נזכרים את העבר, בדרך כלל. דולים מתוך תהום הנשיה, מתוך העבר, וחיים אותנו מחדש. לכן הרבי הקודם כל כך אהב זכרונות, כתב את ספר הזכרונות. המקור של ספר הזכרונות בתורה הוא "כתב זאת זכרון בספר"^ב, שאז "נזכרים

ונעשים" מחדש לגמרי. כלומר, ממשיכים את העבר לתוך ההווה, פעולה שהיא בעצם למעלה מהזמן. כתוב ש"העבר אין"^ג, העבר כבר עבר, כבר לא קיים, והנה בא כח הזכרון של האדם ומחיה מתים, מכניס את העבר שוב לתוך ההווה וחי אותו מחדש. זהו לכאורה המסר העיקרי של פורים, "נזכרים ונעשים".

לכן הבעל שם טוב אומר^ד שכל מי שקורא את המגלה למפרע לא יצא ידי חובתו^ה, כי היא לא למפרע, לא סיפור שהיה, אלא סיפור שהוא

נרשם ע"י איתאל גלעד. לא מוגה. ליל פורים תשפ"ה – כפ"ח.

א אסתר ט, כח. הנושא דובר עוד בחלקים הקודמים של ההתוועדות.

ב שמות יז, יד.

ג מראה מוסר (גינצבורג־זליגמאן, פפד"מ ת"מ) אות ה. מובא בפלא יועץ ערך 'דאגה'.

ד כש"ט (קה"ת, הוצאה שלישית) אות ק.

ה מגילה פ"ב מ"א.

כח הזכרון הוא כח מופלא, פלאי פלאים – כח בנפש לזכור גם את העבר, ואפילו את העתיד. ובזכרון הכל ממש בהוה, ברגע הזה ממש, תדיר לגמרי

מאשר לזכור את העתיד. בזכרון העבר אתה מוציא מהעלם שישנו במציאות, אי-שם – לא בעולם שלנו, בעולם שלנו כבר עבר-בטל, אבל אי-שם הוא קיים, העלם שישנו במציאות – אך העתיד הוא העלם שאינו במציאות, ואף על פי כן גם אותו אפשר לזכור. לכן בחסידות כתובות, דווקא בענין פורים, כל הדרגות של הזמן בהקשר לזכרון:

שקר הזמן

יש את הזמן שאנחנו חווים, עבר-הוה-עתיד. ההוה הוא גם נקרא "זמן בינוני" בלשון המדקדקים. הבינוני של התניא הוא מי שחי בהוה (מקיים "בכל דרכיך דעהו"^{יג} כאן ועכשו). העבר הוא כבר עבריון והעתיד הוא בחינת צדיק^{יד} – הוא באמת חי את העתיד, חי בימות המשיח וחי את המשיח ממש, כמו שהרבי אומר^{טו}. כתוב "ועמך כלם צדיקים"^{טז} – כל היהודים מאמינים במשיח וחיים את המשיח, אז הם כבר חיים בעתיד. בכל אופן, המדרגה התחתונה ביותר של זמן היא עבר-בינוני-עתיד, שלשת ממדי הזמן הנברא והמוחשי (לפחות בכח המדמה שלנו). השרש הרוחני של שלשת ממדי הזמן הוא הקו וחוט אור אין סוף שיורד ונמשך בתוך העולמות בסוד "מטי ולא מטי", אטראט (דהיינו סוד התהוות הזמן, כמבואר במ"א^{יז}), וכאשר הוא יגיע עד תחתית עיגול החלל הפנוי שנוצר על ידי הצמצום הראשון (שאז יתחברו עליונים ותחתונים להיות לאחדים ממש, "שוה ומשוה קטן וגדול"^{יח}), להיות כולם מכירים את

ועוד יותר סיפור שיהיה. כתוב בחסידות שכמו שזוכרים את העבר אפשר לזכור גם את העתיד, "זכר ימות עולם", לזכור את העתיד לבוא. זהו ווארט מפורסם של רבי נחמן^{יט} שצריך לקום כל בקר ולזכור את העולם הבא, לזכור את העתיד. איך זוכרים את העתיד? כשמאמינים בנבואת הנביאים שנבאו על ימות המשיח וחיי עולם הבא, ואפילו הדברים שהם בגדר "עין לא ראתה אלהים

זולתך" אבל "יעשה למחכה לו"^כ, על ידי "זוכרים ונעשים" הוא יעשה להוה גם את העתיד, כולל העתיד הרחוק ביותר. אם כן, כח הזכרון הוא כח מופלא, פלאי פלאים – כח בנפש לזכור גם את העבר, ואפילו את העתיד. ובזכרון הכל ממש בהוה, ברגע הזה ממש, תדיר לגמרי.

על פי זה מובא בחסידות^{כא} שיש כמה דרגות של זמן. צריך להבין את כולן בהקשר של זכרון. קודם כל, רואים ששני השרשים זמן וזכרון הולכים טוב ביחד – כשמחברים אותם, **זמן-זכר**, מקבלים **חי** ברבוע. הם צמד-חמד של מושגים. זמן, אם אין בו זכרון, הוא רק אנטרופיה – "כל הוה נפסד"^{כב}, ולכן העבר כבר הלך לאיבוד, אין יותר עבר (מה דהוה הוה). "העתיד עדיין"^{כג} ("דבר שלא בא לעולם", עם כל הדינים שבוה^{כד}), עוד לא קיים. אפשר לומר שהיחס בין העבר לעתיד, שהעתיד הוא "העלם שאינו במציאות"^{כה}, עדיין לא היה ולא נברא, והעבר הוא לכל היותר – ביחס לכח הזכרון – "העלם שישנו במציאות". לכן הרבה יותר קל לדלות את הזכרונות מהעבר

י דברים לב, ז.

ז לקו"נ מד.

ח ישעיה סד, ג.

ט ראה שמן למאור פורים ד"ה "הימים האלה" פ"ז.

י לשון הראשונים, בעלי החקירה.

יא ראה אנצ"ת בערכו ושי"נ.

יב ראה המשך תרס"ו מאמר י עמ' פא. ובכ"מ.

יג משלי ג, ה.

יד שכינה ביניהם עמ' י. מבחר שיעורי התבוננות ט"ו עמ' 205, ובכ"מ.

טו שיחת ש"פ בלק תנש"א ס"י. ובכ"מ.

טז ישעיה ס, כא.

יז ראה **מבחר שיעורי התבוננות** חט"ו עמ' 94 ו157.

יח פיוט "וכל מאמינים" למוסף הימים הנוראים.

הזמן של העולם

שלנו הוא לא
סתם חלק
מעלמא דשקרא,
אלא אולי החלק
היסודי והעיקרי
ביותר מכך
שהעולם הזה הוא
עלמא דשקרא,
עולם השקר

נוכחות עצמותו יתברך
בכל (בשוה) יבוא משיח,
כך כתוב^ט, "בעתה
[בעת יגיע הקו לתחתית
העיגול הגדול, "חת זרעת
עולם"^כ] אחישנה"^{כא}.
בכל אופן, היה-היהיה
כשלשה זמנים נפרדים
היינו הזמן כמו שאנחנו
חווים אותו כעת (בחיבור
הקו לתחתית העיגול,
מדלגים לממד גבוה באין

ערך מאשר הזמן שאנו חווים כעת).

הזמן של העולם שלנו הוא לא סתם חלק
מעלמא דשקרא, אלא אולי החלק היסודי
והעיקרי ביותר מכך שהעולם הזה הוא עלמא
דשקרא, עולם השקר. רגילים לפרש שהעולם
משקר כשהוא מראה לך מציאות של יש ודבר
נפרד בפני עצמו, ובאמת 'ה' הוא הכל והכל הוא
ה'^{כב} ו"כולא קמיה כלא חשיב"^{כג}, כמו שכתוב
בתנ"א^{כד}. העולם שנותן לי לחוש אחרת משקר
לי, ולכן הוא "עלמא דשקרא", אבל השרש
והמקור של "עלמא דשקרא" הוא חווית הזמן.
לפני כל הדברים, כל החפצים שיש בעולם, יש
את עצם הזמן של העולם. והזמן מתחלק, עובר,
כמו נהר שהמים הולכים ומים חדשים באים. זהו
השקר המקורי, כי ה' הוא למעלה מהזמן לגמרי.
אצל ה' היה, הוה ויהיה כאחד ממש, ואפילו יותר
מזה, כמו שנסיביר עכשיו.

אם כן, הדרגה הכי נמוכה היא כמו שאנחנו
חווים זמן – "עת ללדת ועת למות... עת מלחמה

ועת שלום"^{כה} ("ועת לכל חפץ תחת השמים"^{כו}
– קודם "עת" ואח"כ "כל חפץ", ודוק), לא
רוצים להשאר בדיכוטומיה הזו, בשני הקצוות
האלה של הזמן. רוצים שכבר יתקיים "בלע המות
לנצח"^{כז}, שיהיו חיים נצחיים. חיים נצחיים הם
לא, על פי פשט, שהוא חי הרבה שנים – אלא
הכוונה שהוא מגיע למדרגה שלמעלה מהזמן,
שהזמן, שהוא בעצם השקר של העולם הזה, לא
משחק אצלו כלל. אוי ואבוי אם חיים מיליוני
שנים כפשוטם עתה. ושוב, הזמן כפי שאנו חווים
אותו זו המדרגה הנמוכה ביותר של סוד הזמן
(סוד מהיטבאל, יחוד מה ובן, וד"ל).

סדר זמנים באצילות

אך ישנה מדרגה יותר גבוהה של הזמן. מה
הדבר הראשון שנברא בעולמות התחתונים
בי"ע, הדבר הראשון שהוא שקר? הזמן (כנ"ל).
"בראשית" היינו בריאת הזמן^{כח}. אבל מעולם
האצילות ומעלה אין זמן (כפי שאנו חווים את
הזמן כמחולק לעבר-הוה-עתיד).

מקור הזמן, "הוי' מְלַךְ הוי' מְלַךְ הוי' ימלך
לעלם ועד"^{כט}, הכל יחד ("לעולם ועד" היינו
שכולם – "הוי' מלך הוי' מלך הוי' ימלך" –
יחד לעולם ועד, מעל לזמן שלנו), היינו תודעת
המלכות דאצילות^ל במקומה, אך כאשר היא
יורדת להחיות את שלשת העולמות התחתונים,
אזי מתחלק הזמן לעבר-הוה-עתיד. קודם כל
ה' בורא את העתיד בעולם הבריאה, את ההוה
בעולם היצירה ואת העבר בעולם העשיה, אבל
מאצילות ולמעלה אין זמן.

מה יש באצילות? "סדר זמנים [קודם לכן]".
סדר זמנים הוא כבר מדרגה ראשונה של זכרון.

יט ראה סה"מ תרנ"ט ד"ה "לכל תכלה" (עמ' קי ואילך)
בשם יש מקובלים אומרים; המשך תער"ב ח"א ריש עמ'
ק"ז; סה"מ תש"ב עמ' 122 ואילך.

כ דברים לג, כז.

כא ישעיה סב, כב.

כב אגרת רבי אייזיק מהומיל. נדפסה בלב לדעת "וצדיק
יסוד עולם" ביאור א (עמ' קסז ואילך).

כג ע"פ זהר ח"א יא, ב.

כד תניא פל"ג.

כה קהלת ג, ב"ח.

כו שם פסוק א.

כז ישעיה כה, ח.

כח ראה אמונות ודעות מ"ב פי"א; מו"נ ח"ב פי"ג; שם ריש
פ"ל. ראה אור תורה (קה"ת) אות שצא.

כט נוסח התפלה (שילוב של תהלים י, טז; דה"א טז, לא;
שמות טו, יח).

ל תניא שעה"ה פ"א.

למעלה מכל זה כל הזמנים – גם ההיה, גם ההוה וגם היהיה – הם נקודה אחת ממש (לא רק שהעבר והעתיד כלולים ומאירים בתוך נקודת ההוה), הכל אחד ממש. מדרגה זו היא אמיתות ענין "כולם נסקרים בסקירה אחת"^{לו} (היינו סקירת הכל יחד במחשבה הקדומה דא"ק^{לז}, שלמעלה מעלה מעולם האצילות). כלומר, אם הכל רשום לי לפי סדר על הלוח אני צריך להסתכל על צד ימין ואחר כך (כביכול, כאשר מדובר בעולם האצילות) לעבור בעינים מימין לשמאל – זה גם לוקח זמן (שוב, כביכול), זהו "סדר זמנים", בו אין זמן ממש, אבל בכל אופן לא הכל נקודה אחת ממש (כלומר שעדיין יש שלשה חלקי זמן, עבר-הוה-עתיד, אלא שרואים הכל יחד). אבל כשאני אומר "היה הוה ויהיה כאחד ממש", הכוונה שכל ההיה, כל ההוה וכל היהיה מרוכז, מתומצת, בנקודה אחת ממש.

נצח

ועדיין, גם במשפט הזה, אמרתי היה-הוה-יהיה – זה כמו לומר ששלשה הם אחד, חד ממש. אבל יש גם משהו יותר גבוה, שהוא הנצח האמיתי של פורים – "נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחם"^{לח}. לא נצח במובן של נצחיות הזמן – הנצח שאני מדבר עליו עכשיו הוא לא נצחיות הזמן – אלא נצח בעצם, שאין זמן בכלל, "כולא קמיה כלא חשיב". ראשית ה"כולא קמיה כלא חשיב" הוא לגבי הזמן עצמו – אין זמן! אין לא היה, לא הוה ולא יהיה – כי הכל הוא ה', עצמותו יתברך, נמנע הנמנעות.

בסדר זמנים הכל קיים יחד, ואפילו מסודר – הכל מסודר. אז רואים ביחד מה היה, מה הוה ומה יהיה. לא שהעבר והוה העתיד הם אותו דבר, עדיין, אבל רואים את הסדר – זה נקרא "סדר זמנים קודם לכן"^{לא}. בשביל לראות סדר זמנים צריך זכרון טוב (מח הזכרון, מח החכמה, של עולם האצילות, "נקודה דעין"^{לב} בכל עולם האצילות). שוב, זו כבר עליה מהעולמות התחתונים הנפרדים לעולם האצילות, עולם האחדות.

"היה הוה ויהיה כאחד"

אבל יש דרגה של שרש הזמן עוד יותר למעלה מזה, שהוא הביטוי שאמרנו קודם – "היה הוה ויהיה כאחד"^{לג} ממש. "הוי' מְלַךְ הוי' מְלַךְ הוי' ימלך" הוא לא כאחד ממש, הוא לא נבדל לגמרי מהזמן התחתון, אלא אדרבה, הוא מקור לו. אמנם מדובר במלכות דאצילות, אבל ממקומה באצילות (שם היא מכונה "זנב לאריות") היא יורדת (בסוד "ראש לשועלים"^{לד}) להוות ולהחיות ולקיים את עולמות בי"ע התחתונים. למעלה מכך יש "סדר זמנים" בכללות עולם האצילות (אך בפרט בו"ק דאצילות, "ששת ימים עשה הוי'"^{לה}, ז"א דאצילות, ששם מאיר אור יסוד אבא, וד"ל). שוב, כשאני זוכר את הסדר זמנים אני זוכה, בנקודת ההוה, מה שהיה וגם מה שיהיה – הכל גלוי לפני, לפי הסדר. כלומר, הכל על הלוח, אבל בצד אחד העבר ובצד השני העתיד, ואני מסתכל-זוכר – כולם נסקרים אצלי בסקירה אחת, הכל הוה אצלי.

לא בראשית רבה ג, ז.

לב זהר ח"א ג, ב.

לג ראה שו"ע או"ח ה, א, ועוד.

לד שער מאמרי רז"ל מאמר "פסיעותיו של אברהם אבינו"; פירוש הגר"א לספרא דצניעותא פ"ג; ישרש יעקב כללים בסוד לאה ורחל כלל כג.

לה שמות כ, י.

לו ר"ה יח, א.

לז ראה המשך תרס"ו ד"ה "וספרתם" (עמ' ריג).

לח שמואל"א טו, כט.

ארבע המדרגות בעולמות

יש כאן, אם כן, ארבע מדרגות. איך מסבירים בלשון פנימיות התורה: המדרגה הראשונה, כמו שאמרנו, היא בעולמות התחתונים ב"ע.

מהמדרגה השניה מתחיל סוד הזכרון. כח הזכרון הוא במח החכמה^{לט}, מוחין דאבא (סוד יום השבת^מ ותלמוד ירושלמי^{מא}). המדרגה השניה כוללת שלש דרגות (שלבי התפתחות) של עולם האצילות: עקודים-נקודים-ברודים – שלשת עולמות האצילות (שנאצלו מא"ק המכונה "מאציל", כנודע – עקודים מפיו, נקודים מעיניו, ברודים ממצחו^{מב}, בסוד "כל הגבוה יותר יורד למטה יותר"^{מג}, וד"ל) שקדמו למציאות של העולמות התחתונים ב"ע, של מציאות נבראים נפרדים. כתוב^{מד} ששלשת העולמות עקודים-נקודים-ברודים הם כנגד אברהם, יצחק ויעקב – אברהם הוא עולם העקודים, שכל האורות עקודים בכלי אחד; יצחק כנגד עולם התהו, עולם הנקודים, שלכל אור יש כלי בפני עצמו; יעקב הוא בעל עולם האצילות סתם שהוא עולם האצילות המתוקן, עולם הברודים. בכל העולמות האלה, שהם בעצם כמו ב"ע (מעל לבי"ע התחתונים) – הכל באצילות (עולם האחדות, אך בעולם הנקודים היתה שבירה, כנודע) – יש סדר זמנים שקדם לזמן של העולם שלנו.

איפה יש היה-היה-היה כאחד ממש? במחשבה הקדומה דא"ק. כמו שכבר אמרנו, על המחשבה הקדומה דא"ק כתוב "כולם נסקרים

בסקירה אחת", הכל כאחת ממש.

ואיפה "כולא קמיה כלא חשיב"? כתוב^{מה} שלאדם קדמון יש את בחינת ה"אדם" שלו וגם את בחינת ה"קדמון" שבו, כמו שעתיק מתלבש בתוך אריך כח ה"קדמון" מתלבש בתוך ה"אדם". מצד הקדמון – אחד הפירושים של קדמון הוא לא שקדמון בזמן אלא שקדם לזמן – הוא למעלה מהזמן לגמרי. זהו הנצח. איפה נמצא הנצח? בכתר דא"ק, או בראשית הקו.

שרש המדרגות לפני הצמצום

הסברנו את כל המדרגות אחרי הצמצום, אבל "כל מה שיש ביבשה יש בים"^{מו}, היבשה היא אחרי הצמצום והים הוא לפני הצמצום^{מז}: שרש הזמן שלנו הוא מה שה' "שער בעצמו בכח כל מה שעתיד להיות בפועל"^{מח} – הוא שיער את העתיד. בדרגת "קדמון" שלפני הצמצום יש עתיד, ואם כן יש גם הווה ועבר – הכל באור אין סוף שלפני הצמצום. אם כן, שרש הזמן שלנו הוא ב"קדמון".

השרש של סדר זמנים, שקדם לו, הוא בבחינת "אחד".

אבל שתי המדרגות העליונות, כנגד י"ה, "הנסתר"^{מט}, הן בבחינת "יחיד": הנקודה אחת של הזמן היא כבר בטול במציאות לגמרי, הגילוי בנפש ש"אין עוד מלבדו"^נ ("יחיד הוא"), אבל יש יותר ממנה – השתקפות התגלות היש האמיתי, עצמותו יתברך ממש, ביש הנברא, ועד ש"הוא הוא" (היש האמיתי והיש הנברא) ממש^{נא}, דבר

לט שעה"כ דרושי העמידה דרוש ד.

מ ראה תו"א יתרו סח, ב.

מא ראה בארוכה שערי אורה ד"ה "בכ"ה בכסלו" פנ"ד ואילך; המשך תרס"ו עמ' צ ואילך; ד"ה "אמר רבא" תש"ח פ"א. וראה סדרת שיעורים בנושא בבלי וירושלמי החל מכ"ב אלול תש"ע.

מב עקודים – ע"ח ש"ו פ"א; נקודים – שם ש"ח פ"א; ברודים – שם ש"י פ"ד.

מג לקו"ת ויקרא לד, ג; לט, ג; במדבר לח, ב (ובכ"מ); סה"מ תקס"ד עמ' קכ"ו בשם הבעש"ט והמגיד; שערי אורה ד"ה "יביאו לבוש מלכות" פ"ב ואילך ופ"ב ואילך. מד הגהות רנ"ש לאוצרות חיים אות כד (נדפס גם בסוף מבו"ש).

מה ראה שיעורים בסוד ה' ליראיו ח"ב עמ' קמא.

מו חולין קכז, א.

מז ראה שער האמונה (אדה"א) פ"ז. קיצורים וביאורים למאמר ד"ה "הרכבת" מהרה"צ רבי הלל מפאריטש פ"א (נדפס בספר מגיד מראשית אחרית).

מח ראה מקדש מלך על זהר ח"א טו, א; עמק המלך תחלת ש"א. ובמאמרי חב"ד בכ"מ.

מט דברים כט, כח.

נ שם ד, לה.

נא ביאורי הזהר אדמו"ר האמצעי פרשת בשלח ד"ה "עוד י"ל" (מג, ג); סה"מ תרס"א עמ' קצא ואילך; המשך תער"ב ח"ב עמ' א'קמ"ה.

הדרגות האלו, הכל נמצא בלא-מודע שלי. הרי "במי נמלך? בנשמותיהם של צדיקים"^ג, "ועמך כלם צדיקים". גם בדרגה העליונה דיחיד – אנחנו נמצאים (אדרבה, שם עיקר המציאות שלנו). צריך לזכור את הלא-מודע. "דע מאין באת"^ד, באת "מאין" – מ"אין מזל לישראל"^ה. האין הכי גבוה הוא הנצח, נקודת הנצח. מה הוא אין? שאין זמן בכלל. כמובן, אם אין זמן גם אין מקום, כידוע היום שהא בהא תליא, אבל הזמן הוא העיקר.

במודעות של האדם יש שלש דרגות – דרגה אחת של מודע ושתי דרגות כלליות של לא-מודע. המודע הוא מה שאני עכשיו יודע, במודע שלי, מה שגלוי לפני. הדרגה שמעל למודע שלי היא הלא-מודע האישי שלי (personal unconscious). אבל יש רובד אחר, למעלה מזה, לא-מודע כללי (collective unconscious). בכל אחד משלשת הכללים האלה יש ארבע מדרגות:

המודע הפשוט שלי עובר שלבים של התפתחות והתבגרות שקוראים להם, כפי שהסברנו בעומק לאחרונה^ו, קטנות א', גדלות א', קטנות ב' וגדלות ב' (שייך לכוונות של ספירת העמר^ז). אלו ארבע דרגות שכולן בתוך המודע – רק שיש תהליך, לוקח זמן, לעבור מאחת לשנייה, לא הכל ביחד.

למעלה, יחסית, ב"סדר זמנים", הכל יחד – אבל יש סדר, "יש סדר למשנה"^ח. מה יש

שמה? עכשיו נחדש, נגדיר מחדש, מושגים ששמעו אותם – אבל ניתן להם משמעות אחרת. בעיקר ניתן

שלא יתכן כל עוד יש שמץ של מציאות הזמן (הזמן, על כל דרגותיו, הוא המפריד בין בורא לנברא, וד"ל). המדרגה של היה-היה-יה כאחד ממש (לפני הצמצום, בדרגת יחיד) היינו גילוי של "גאט איז אלץ" ("אין עוד מלבדו") אך דרגת הנצח ששם אין זמן (מפריד) כלל היינו הגילוי של "אלץ איז גאט", וד"ל. והוא על דרך ההסבר בחסידות ל"עומדים צפופים ומשתחווים רווחים"^ט, ב"עומדים צפופים" הכל (כל חלקי הזמן) צפוף בנקודה אחת, אבל "משתחווים רווחים" היינו סוד המרחב העצמי, הכל בטל בתכלית (יותר מעומדים צפופים) וביחד עם זה הכל מרווח בעצם (הנברא מרווח כמו הבורא, אין שום הבדל ביניהם, אלא שלזה קוראים בורא ולזה קוראים נברא, אך באמת "הוא הוא" כנ"ל) – נושא הפכים ונמנע הנמנעות, וד"ל. הדרגה העליונה היא דרגת הנצח האמיתי, הכח לנצח כל הבדל בין בורא לנברא, וד"ל.

אם כן, הסברנו בקיצור – שצריך הרבה להרחיב – מה הן ארבע דרגות של המושג זמן, גם אחרי הצמצום וגם לפני הצמצום, כאשר לדרגה הכי גבוהה קראנו נצח, לא במשמעות של נצחיות הזמן, אלא עצם נקודת הנצח, שהוא "נצח ישראל" (יחוד נצח ה' וישראל לגמרי כנ"ל) ש"לא ישקר [לומר שיש כאן שנים] ולא ינחם [לבחור לו עם אחר ועולם אחר, הרי הכל הוא ו'אין עוד']".

ולסיכום:

עבר-הוה-עתיד	בי"ע	קדמון
סדר זמנים	אצילות	אחד
היה הוה ויהיה כאחד	מחשבה קדומה דא"ק	ה' הוא הכל (יחיד)
נצח	כתר דא"ק	הכל הוא ה' (יחיד)

ג ז"ח קכא, ג (וראה אור תורה להרה"מ, רפו).

נד אבות פ"ג מ"א.

נה בעש"ט עה"ת לך אות כו; ע"פ שבת קנו, א.
נו שיעור כ"ח שבט השתא (טרם פורסם). וראה גם שיעורי שבת נח (פורסם בגליון לך לך) ו' אדר (פורסם בגליון כי תשא) השתא. ובכ"מ.

נז דרושי פסח וספיה"ע בשעה"כ ופע"ח.

נח ראה ב"ק קב, א; ע"ז, א.

ב. קומות של מודעות

מודע, תת-מודע, על-מודע, לא-מודע

עכשיו נעבור לזכרון: צריך לזכור את כל

למעלה מהטרומ

מודע, יש תת-
מודע. למעלה
מהתת-מודע יש
על-מודע. למעלה
מהעל-מודע
יש לא-מודע.
ככה היום אנחנו
מחדשים

מהו על-מודע? זכרון העתיד. העבר הוא מתחת, "צמח שמו ומתחתיו יצמח"א – המשיח צומח מתוך העבר, מתוך כל הטראומות שעברו על עם ישראל^ב, וגם מתוך כל הנסים והנפלאות שה' עשה לנו. ה'על' הוא מה שעתידי להיות. אפילו המלה על היא ר"ת עתידי לבא. ליכולת שלי לזכור את העתיד, לדלות מהלא-מודע את ההעלם שאינו במציאות עדיין – "העתיד עדיין" – אנחנו קוראים עכשיו על-מודע. לא כמו שהיינו מתרגמים לאנגלית, superconscious, אלא משהו אחר.

מהו, אם כן, לא-מודע? פשוט בטול – בטול המודע. זו מדרגה שאין לא עבר ולא עתיד, באמת הכל אחד – או אחד בדרגה של היה הוה ויהיה כאחד, או אחד בדרגה של נצח. שוב, זו מדרגה שבכלל לא שייכת למודע. התת-מודע שייך, העל-מודע שייך, הטרומ-מודע ודאי – הוא על סף המודע.

יב פרצופים

יש את כל הדרגות האלה גם במודע, גם בלא-מודע האישי וגם בלא-מודע הקולקטיבי (של כל עם ישראל). העיקר שלו הוא פורים, לכן מדברים עליו עכשיו, בפורים. אם כן, יש בעצם 12 מדרגות שצריך להסביר – ארבע מדרגות של המודע, ארבע מדרגות של הלא-מודע האישי וארבע מדרגות של הלא-מודע הקולקטיבי. בשביל להסביר צריך לתת איזו הקבלה, קבלה לשון הקבלה^ג. איפה יש כזו חלוקה בקבלה, 4 על 4 על 4? הדבר הכי מתבקש בקבלה הוא יב פרצופי האצילות, שמתחלקים 4-4-4:

ארבעת העליונים הם ארבעת פרצופי הכתר – הכל כתר, אבל לפי הרש"ש (שהיה 'חב"דניק')

המשך בעמ' 13

סא זכריהו, יב.

סב שיעור מוצאי ט"ו בשבט השתא ח"ג – "צמיחה מתוך משבר" – נדפס בגליון תצוה זכור.

סג ראה הקדמת סוד ה' ליראיו הערה סו. ובהרחבה יותר בשיעורים בסוד ה' ח"א עמ' נג וזרעח; מבוא לספר אל עולם הקבלה; עולמות מאמר "קווים מקבילים נפגשים באין-סוף".

משמעות אחרת למושגים תת-מודע, על-מודע ולא-מודע. אם אתה מדבר עם פסיכולוג או פילוסוף צריך לומר לו ששינינו לגמרי את ההגדרות של המושגים האלה... יש עוד דבר: יש מדרגה שנקראת טרום-מודע, על סף המודע – עוד לא התגלה, אבל קרוב להתגלות. זו מדרגה שנקראת מקיף הקרוב, שהוא "נוגע ואינו נוגע"^ד, "מטי ולא מטי"^ה. את הטרומ-מודע נשאיר כמו שמסבירים – את הטרומ-מודע ממש ניתן לחוש (כל פעם שאני 'זוכר' בדבר מה אני חש את המציאות של הטרומ-מודע שהרגע הפך אצלי להיות מודע, היינו מה שהיש מרגיש את מציאות ה"אין של היש", שהרי אין דבר עושה את עצמו, וד"ל). אבל למעלה מהטרומ-מודע, יש תת-מודע. למעלה מהתת-מודע יש על-מודע. למעלה מהעל-מודע יש לא-מודע. ככה היום אנחנו מחדשים.

מהו תת-מודע בהגדרה החדשה שלו? לזכור את ה'תת'. שוב, לדלות מתוך התהום, תהום הנשיה, את ה'תת'. מהו התת-מודע? העבר. בתת-מודע נמצא כל מה שהתרחש אתי בעבר – גם בגלגול הזה וגם בגלגולים קודמים – כל הטראומות וכל הזכרונות הטובים שהיו לי. כל מה שיש שם, גם טוב וגם רע. הכל שייך לתת-מודע, לפי הגדר החדש שלנו היום.

נט רש"י דברים לב, יא.

ס זח"א טז, ב.

"וספרתם"

פניני ספירת העומר

ספירה לתורה ולארץ

קיצור מהלך השיעור

זהו המאמר השני בסדרת 'פניני ספירת העומר', ונקודת הביאור העיקרית בו היא **הפנים הכפולות** של ספירת העומר. מצד אחד, ספירת העומר היא הכנה רוויית **ציפיה למתן תורה** בחג השבועות, כידוע בכל הספרים הקדושים – קושרת את **יציאת מצרים** לתכלית של מתן תורה. אך מצד נוסף, הספירה קושרת את יציאת מצרים ל**ביאה לארץ ישראל**, הארץ בה מתקיימת **התכלית האמתית של התורה**, בבירור וזיכוך החומריות להיות **"דירה בתחתונים"** ממש.

כפל-הפנים הזה מתבטא ב**ספירת הימים**, "תספרו חמשים יום", "עד ועד בכלל" (כולל היום החמשים), בהגעה אל **היעד בארץ ישראל**, לעומת **ספירת השבועות** המבטאת את ההתקדמות **למתן תורה** בחג השבועות.

חמשים יום ושבעה שבועות

בספירת העומר "מצוה לממני יומי ומצוה לממני שבועי"^א. והנה בספירת הימים נאמר (בפרשת אמור) "עד ממחרת השבת השביעת תספרו חמשים יום"^ב, ומשמע שסופרים גם את היום החמשים, ואילו בספירת השבועות נאמר (בפרשת ראה) "שבעה שָׁבַעַת תספר לך"^ג דהיינו ספירה של מ"ט יום בלבד.

נערך ע"י יוסף פלאי מרשימת הרב ניסן תשפ"ה.

א חגיגה יז, ב.

ב ויקרא כג, טז.

ג דברים טז, ט.

אמנם להלכה גם ספירת הימים מסתיימת ביום המ"ט, כפירוש רש"י על הפסוק "עד ממחרת השבת השביעת תספרו" – ולא עד בכלל, והן ארבעים ותשעה יום". הראשונים דנו מדוע באמת לא מונים גם את יום החמשים, והסבירו שהדבר נלמד מהשוואה לספירת השבועות^ד. אם כן, הפסוק של ספירת הימים מצד עצמו יכול להתפרש "עד ועד בכלל" (וזו המשמעות הפשוטה יותר). יתרה מזו, יש אומרים שבאמת צריך לספור גם את היום

ד רא"ש פסחים פ"י ס"י מ.

ספירת העומר

היא הכנה למתן
תורה, בציפיה
והשתוקקות
הולכת וגוברת

החמשים אלא שספירה
זו מתקיימת באופן אחר,
בהזכרת עניינו של חג
השבועות^ה.

שני ענינים בספירה

נראה שיש שני ענינים כלליים בספירת
העומר: הכנה למתן תורה והכנה לביאת הארץ,
והם כנגד ספירת השבועות וספירת הימים, כמו
שיתבאר:

ידוע הטעם שפירשו הראשונים^ה, שספירת
העומר היא הכנה למתן תורה, בציפיה
והשתוקקות הולכת וגוברת, ובכך מחברת
הספירה את יציאת מצרים לתכליתה במתן
תורה, "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון
את האלהים על ההר הזה"^ו – לקשור כאחד
את ארבע לשונות הגאולה "והוצאתי והצלתי
וגאלתי ולקחתי"^ז. ענין זה מודגש במיוחד
בספירת השבועות, שהרי חג השבועות ("זמן
מתן תורתנו"^ח) נקרא על שם ספירת השבועות
שבעה שָׁבָעַת תספר לך... ועשית חג שָׁבָעוֹת
ל' אלהיך^ט.

אולם בספירת הימים מודגש במיוחד הקשר
לארץ: "כי תבאו אל הארץ... וקצרתם את קצירה
והבאתם את עמר ראשית קצירכם אל הכהן
[כאשר העומר קרב רק מתבואת ארץ ישראל,
הקרוב הראשון הבא מתבואת השנה הזו, "מנחת

ה שיטת הרוקח, כמו שביאר דבריו מהר"י ענגיל בגליון
הש"ס פסחים קו, א, עיי"ש.

ו מורה נבוכים ח"ג פמ"ג. ספר החינוך מצוה שו. ועוד.

ז שמות ג, יב.

ח שמות ו, וז. "הוצאתי והצלתי וגאלתי" בפסוק אחד,
ובפסוק השני "ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים"
במתן תורה (כפירוש ראב"ע ועוד) ענין אחר לגמרי, תכלית
היציאה מהקליפה לקחת את עם ישראל לה' ממש (כמו
לקוחי אשה), "אנו ליה וליה עינינו". וראה בשיעור "שבע
לשונות גאולה" בגליון פסח תשפ"ה.

ט ראה שו"ע או"ח תצד, במגן אברהם ובדברי אדה"ז,
ואכמ"ל.

י כלים פ"א מ"ו "ארץ ישראל מקודשת מכל הארצות,
ומה היא קדושה שמביאים ממנה העומר והבכורים ושתי
הלחם מה שאין מביאים כן מכל הארצות".

בכורים"^י... וספרתם לכם ממחרת השבת מיום
הביאכם את עמר התנופה... תספרו חמשים יום",
ויש לומר שספירת הימים קושרת את היציאה
ממצרים לביאה לארץ! לקשור את יציאת מצרים
בלשון החמישית של הגאולה, "והבאתי אתכם
אל הארץ"^{יב}.

אמנם מתן תורה הוא 'התכלית הראשונה'
של יציאת מצרים, אך באמת זהו עדיין שלב
(הכרחי) לקראת התכלית האמתית הנשלמת
רק בביאה לארץ, כמפורש בפסוק "ואותנו
הוציא משם ["והוצאתי"] למען הביא אותנו
["והבאתי"] לתת לנו את הארץ"^{יג}. בארץ ישראל
מתקיימות כל מצוות התורה בפועל ממש,
"לעשות לו יתר בדרך דירה בתחתונים"^{יד} – יעוד
מתן תורה לאיש הישראלי שיוכל לברר את כל
הניצוצות הקדושים ועד להכליל את החומריות
באלקות ממש.

והנה היום החמישים מבטא את השלמות,
כמו שער הנו"ן ב"חמשים שערי בינה" וכמו
עניינה של שנת היובל (ובמושגי הקבלה: סוד
"עלמא דחירו"^{טו}, אמא עילאה, כאשר "פנימיות
אמא פנימיות עתיק"^{טז} עוד יותר מאשר "פנימיות
אבא פנימיות עתיק"^{טז}). לכן בספירת השבועות,

יא ויקרא ב, יד. אם כן, לפי סדר הזמנים (מפסת, הראשון
לרגלים). העומר בא ראשון, אחר כך שתי הלחם (המתירים
את החדש במקדש) ולבסוף הבכורים (מעצרת ואילך) –
והם כנגד הסדר היסודי של "הכנעה, הבדלה, המתקה"
(כש"ט כח): עומר שעורים מאכל בהמה, הכנעה; שתי
הלחם, הבדלה של מתן תורה; בכורים המתקה בהבאת
הדבש למקדש. אכן, גם העומר נקרא בכורים, "מנחת
בכורים", "נעוץ סופן בתחילתן", וכדברי הבעש"ט שאחרי
הכנעה הבדלה המתקה ("לך לך מארצך וממולדתך ומבית
אביך") יש שלב נוסף ("אל הארץ אשר אראך"), בטול גמור
לרצון ה' ("ארץ שרצתה לעשות רצון קונה"), כעין הכנעה
לאחר המתקה (סוד בתי לאחר אמי, ראה תו"א ד"ה רני
ושמחי כמבואר בבעתה אחישנה עמ' רנח ואילך).

יב שמות ו, ח.

יג דברים ו, כג.

יד תנחומא נשא טז.

טו זהר ח"ב קפו, א.

טז הגהת הרנ"ש לאוצרות חיים שער עתיק פ"ד. ראה
תורת שמואל תרכ"ז עמ' לד.

יז : ראה לקו"ת נצבים מט, ד (מפע"ח שער הק"ש פט").

"שהיה הקב"ה יחיד בעולמו"^{כא}). ואילו היום השני של פסח הוא תיקון השניות, כנגד היום השני במעשה בראשית – העלאת השניות להכלל באחדות הפשוטה.

והוא סוד ארץ ישראל, העלאת החומריות להכלל בקדושה – התכלית של מתן תורה.

ביום הראשון של פסח אוכלים מצה (אכילת חובה, שלא כשאר הימים שאכילתה רשות), כאשר המצה היא מן החטים, מאכל אדם^{כב}. ואילו ביום השני של פסח מביאים את העומר מן השעורים, מאכל בהמה. אכן, השעורים הם במיוחד מאכל חמורים (ואילו פרה אוכלת כרשינים)^{כג}, כרמוז במדת "חמר שעורים"^{כד} – ונמצא שקרבן

העומר וספירת העומר קשורים במיוחד לחומר, תיקון החומר-חומריות, עמר מתחלף בחמר (חילוף ע"ח באותיות הגרוניות, כמו שעמר קשור לאמר^{כה}).

ביציאת מצרים לקח כל אחד מישראל כסף וזהב וכל טוב מצרים על גבי חמורים^{כו} (כמו שאחי יוסף לקחו "עשרה חמרים נושאים מטוב מצרים"^{כז}), כטעם מצות פטר חמור להעלות את הניצוצות הקדושים מחומריות מצרים "אשר בשר חמורים בשרם"^{כח}, חמור לשון חומריות^{כט}.

כא רש"י בראשית א, ה.

כב אע"פ שיוצאים ידי חובת מצה בכל חמשת מיני דגן, פסחים פ"ב מ"ה.

כג כמבואר בבבא קמא יט, ב "פרה שאכלה שעורין וחמור שאכל כרשינין" (שינוי היפך מדרס).

כד ויקרא כז, טז. הושע ג, ב (בהקשר ליציאת מצרים, עיין במפרשים שם).

כה ראה לעיל בשיעור 'ספירת האמר'.

כו רש"י שמות יג, יג "שאין לך אחד מישראל שלא נטל הרבה חמורים טעונים מכספם ומזהבם של מצרים".

כז בראשית מה, כג.

כח יחזקאל כג, כ.

כט גבורות ה' פכ"ט. היום יום כ"ח שבט.

הציפיה למתן תורה, לא מגיעים ליום החמשים עצמו אלא "עד ולא עד בכלל". אבל בספירת הימים, הציפיה לכניסה לארץ, מגיעים ליום החמשים, "עד ועד בכלל".

[בתורה עצמה, המספר מ"ט

רומז ל"מ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא, כמו שהיה דורש רבי מאיר^ל. אך יכלתו לדורש כך היא מפני שהוא בחינת שער הנו"ן, סוד נס ביחס לטבע (ענינו של רבי מאיר בעל הנס), עלמא דחירו, "וקראתם דור"^ט, וכך הוא 'חופשי' לדורש טמא וטהור ולהגיע לאמת.]

ועוד בפנימיות, חמשת לשונות הגאולה הן כנגד נרנח"י (וכנגד ארבע אותיות הוי' וקוצו של יו"ד): "והוצאתי" – נפש;

"והצלתי" – רוח; "וגאלתי" – נשמה; "ולקחתי" – חיה; "והבאתי" – יחידה. מתן תורה ("ולקחתי") שייך לדרגת החיה, חכמה, "אורייתא מחכמה נפקת", ואילו הביאה לארץ כנגד היחידה, גילוי האמונה הפשוטה וכח מסירות הנפש של היהודי (המתגלה בכניסה לארץ, כדברי משה רבינו לדור הנכנס לארץ "שמע ישראל", וכמבואר בתניא פרק כה עיי"ש). החיה היא המקיף הקרוב (התכלית הראשונה של היציאה) והיחידה היא המקיף הרחוק, "בבואה דבבואה"^כ.

חטה ושעורה

ספירת העומר מתחילה ביום השני של פסח, בו מקריבים את העומר. היום הראשון של פסח הוא גילוי האחדות הפשוטה, כנגד "יום אחד" במעשה בראשית (שבו האחדות שררה בכל,

יח מדרש תהלים יב. וראה עירובין יג, ב וחיידושי הריטב"א שם.

יט ויקרא כה, ו.

כ גיטין ס, א. ראה לקו"ת כי תצא לז, ג.

ידי חובה) – היינו אור אין סוף שלפני הצמצום ("היום")^{מא} שמכוחו הלילה נהפך ליום ("ויהי ערב ויהי בקר יום אחד"^{מב}, הכל יום), "אתהפכא חשוכא לנהורא"^{מג}. זו העבודה של ארץ ישראל, תכלית כוונת בריאת העולם, לעשות לו יתברך דירה בתחתונים (דירה לשון דרוו, שנת היובל, סוד החמשים כנ"ל).

גאולה-תורה-ארץ

נמצא שספירת העומר מחברת שלשה שלבים (כרמזו בכך שספירת העומר = ספירה ספירה ספירה): גאולה (יציאת מצרים הנשלמת בלשון "וגאלתי" כנ"ל), תורה (בחג השבועות, לאחר ספירת שבעה שבועות), ארץ ישראל (סדר מובהק של הכנעה-הבדלה-המתקה^{מד}: יציאת מצרים "כי ברח העם"^{מה} מתוך הכנעה בידועם שעדיין אינם מתוקנים והרע בתוקפונם^{מי}; מתן תורה הבדלה; ארץ ישראל המתקה).

והנה גאולה תורה ארץ ישראל = מלכות מלכות מלכות. וכסדר עבודה: מלכות ראשונה היינו עצם הגאולה מהשעבוד למלכות פרעה ("הללו עבדי ה' ולא עבדי פרעה"^{מז}); המלכות השנייה היא הקמת מלכות ישראל לפי תורה (כפי שנעשה עוד במדבר, לפני הכניסה לארץ, על ידי משה רבינו "ויהי בישרון מלך"^{מח}); והמלכות השלישית (ארץ ישראל) היינו מלכות מלך המשיח, עצם עניין הביאה לארץ (כאשר הלשון ביאה לארץ היא כלשון ביאת המשיח), שלמות עבודת האתהפכא, עד להפיכת עצם מציאות העולם הזה (עלמא דשקרא) להיות לו, לאחדותו הפשוטה יתברך, דירה בתחתונים.

ותכלית זו נשלמת בביאה לארץ ובהבאת העומר מן השעורים.

ביציאת מצרים אכלו ישראל את המן (לאחר שכלו שיירי המצות^ט), אך כאשר נכנסו לארץ והקריבו את עומר השעורים פסק המן^{לא}. המן הוא "לחם אבירים, לחם שמלאכי השרת אוכלים"^{לב}, והוא נחשב כחטה (מאכל אדם) ביחס לכל פירות ארץ ישראל ותבואתה הנחשבים לעומתו כשעורים, מאכל בהמה-חמור (כדברי המדרש שכל עוד היה לישראל מן לא רצו לאכול מתבואת הארץ כמו אדם שיש לו חטים ואינו רוצה לאכול שעורים^{לט}). המן הוא בחינת אור ישר, "לחם מן השמים"^{לד}, ולכן הוא שייך למתן תורה, "תורה מן השמים", "לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן"^{לה} (כאשר חטה = כב אותיות התורה^{לו}). אבל השעורה היא סוד אור חוזר העולה מן הארץ, "אמת מארץ תצמח"^{לז}, כאשר "כל אור חוזר חוזר לקדמותו ממש"^{לח} (למעלה ממקורו של האור הישר). באופן נוסף, חטה ושעורה הן כנגד איש ואשה (כמבואר שאיש ואשה הם בחינת צורה וחומר^{לט}), לכן משה שפרש מן האשה קיבל את התורה אך לא נכנס לארץ (בחינת אשה).

ספירת העומר היא דוקא בלילה, אז מאיר האור החוזר של הלבנה, בחינת שעורה כנ"ל, עד ש"לילה כיום יאיר"^מ. הנוסח המעכב הוא "היום יום" (ואם אמר רק "יום אחד לעומר" לא יצא

ל רש"י שמות טז, א.

לא יהושע ה, יא-יב. ראש השנה יג, א.

לב יומא עה, ב.

לג ספרי בהעלותך פיסקא פט. לכל זה ראה דברי ר' ענגיל נלקטו בתפארת יוסף פרשת בא (יב, ח) ובהגדת ר' ענגיל סי' קפז.

לד שמות טז, ד.

לה תנחומא בשלח כ.

לו תקו"ז קיד, א.

לז תהלים פה, יב.

לח ראה פלח הרמון לחנוכה צט, ג.

לט ראה זר ח"א קכב, א. גור אריה בראשית ב, כג (ובריבו מקומות).

מ תהלים קלט, יב.

מא ראה סדור עם דא"ח שער חג המצות רפה, ב. וראה לב לדעת מאמר אמונה ובטחון עמ' עט, ובביאורים שם עמ' קיג.

מב בראשית א, ה.

מג זר ח"א ד, א.

מד כש"ט כח.

מה שמות יד, ה.

מו כמבואר בתניא פל"א.

מז מגילה יד, א.

מח דברים לג, ה (וראב"ע שם).

פרקי אבות

פרק ב משנה ח

לכך נוצרת

רַבִּן יוֹחָנָן בֶּן זְכַאי קָבַל מֵהֵלֵל וּמִשְׁמַאי.
הוּא הָיָה אֹמֵר, אִם לְמִדַּת תּוֹרַת הַרְבֵּה,
אֵל תַּחֲזִיק מִטּוֹבָה לְעֵצְמָךְ, כִּי לְכַךְ נֻצְרָתָ.

מכל האדם^ה ולא מחזיק טובה לעצמו כלל.
והרמז: **לכך נוצרת** = **שפלות**, לא להחזיק טובה
לעצמך (= 8 פעמים **אמונה**, ממוצע כל אות).

מלחמת היצר

אכן, ממה שהוצרך ריב"ז להזהיר "אל תחזיק
טובה לעצמך" מובן שיש סכנה האורבת ללומד
התורה – דעתו עלולה לזוח עליו ממה שהוא
חריף ובקי בתורה (למד תורה הרבה), הוא
"מחזיק טובה לעצמו" ומתמלא בהרגשת סיפוק
וחשיבות-עצמית (אני למדתי תורה הרבה יחסית
לאחרים וכו'). כך מבואר בגמרא על מלחמת
היצר: "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע...
אם נצחו מוטב, ואם לאו יעסוק בתורה... אם
נצחו מוטב, ואם לאו יקרא קריאת שמע... אם
נצחו מוטב, ואם לאו יזכור לו יום המיתה"^א –
ומכאן שהעסק בתורה לבדו עדיין אינו מבטיח
את הנצחון על היצר כיון ש"בדברי תורה יש
התנשאות" (כמו שמבאר בעל 'מי השילוח'^ב).
על ההתנשאות בלימוד התורה נאמר
"וממדבר מתנה וממתנה נחליאל ומנחליאל
במות ומבמות הגיא"^ג – "כיון שעושה אדם
את עצמו כמדבר שהוא מופקר לכל תורה ניתנה
לו במתנה שנאמר וממדבר מתנה, וכיון שניתנה

על לימוד התורה של רבן יוחנן בן זכאי נאמרו
שבחים מופלגים – "מימיו לא שח שיחת חולין
ולא הלך ארבע אמות בלא תורה ובלא תפילין
ולא קדמו אדם בבית המדרש... ולא מצאו אדם
יושב ודומם אלא יושב ושונה... לא הניח מקרא
ומשנה, תלמוד, הלכות ואגדות, דקדוקי תורה
ודקדוקי סופרים"^ד. הוא למד "תורה הרבה",
הרבה מאד, ועם כל זה לא החזיק טובה לעצמו
כלל!

"כי לכך נוצרת" – שהרי "אדם לעמל
יולד"^ה... לעמל תורה נברא"^ו, זוהי חובתו ואין
לאדם להתפאר כשהוא פורע את חובו.

"אל תחזיק טובה לעצמך" – זו מדת הענוה
המנויה בארבעים ושמונה דברים שהתורה נקנית
בהם (בפרק 'קנין תורה'). על הלומד להיות
"ענוותן ושפל ברך... וגרים באוריינתא תדירא,
ולא מחזיק טיבותא לנפשיה"^ז. לכן זכה משה
רבינו שהתורה ניתנה על ידו, בהיותו "עניו מאד

המשך בעמ' 27 >>>

ה במדבר יב, ג.

ו ברכות ה, א.

ז מי השילוח פרשת ויגש ד"ה ויאמר ישראל.

ח במדבר כא, יח"ט.

נערך ע"י יוסף פלאי, לפי סוד ה' ליראיו שער 'מלחמת היצר'.

א סוכה כח, א.

ב איוב ה, ז.

ג סנהדרין צט, ב.

ד סנהדרין פח, ב.

הסיפור החסידי

רבי ירחמיאל מפשיסחא | תפרים של חן

רבי ירחמיאל רבינוביץ' מפשיסחא נולד בשנת תקמ"ד לאביו רבי יעקב יצחק, היהודי הקדוש מפשיסחא. היה תלמידם של אביו ושל הסבא קדישא מרדושיץ. נישא לבתו של רבי דוד דוב אב"ד שדה־לבן שברוסיה, חתנו של רבי יהושע יחזקאל פייבל פרנקל־תאומים מאוסטרובצה. בימי חייו של אביו התפרנס ממסחר בשעונים ובתיקונים. לאחר פטירת אביו "היהודי הקדוש" עברה הנהגת העדה לתלמידו המובהק, רבי שמחה בונים מפשיסחא, ואילו רבי ירחמיאל החל להנהיג חצר חסידית בפשיסחא רק ארבע עשרה שנים לאחר פטירת אביו. הנהגתו של רבי ירחמיאל הייתה מתונה מאביו וקרובה באופייה לחצרות החסידיות האחרות בפולין, ובדברי תורתו משולבים אמרות קצרות וחרפות בדרך אביו, ועממיות חסידית מבית מדרשו של החוזה מלובלין. נפטר בח' באייר תקצ"ו ומנוחתו כבוד בפשיסחא.

קרא הפרייז לאשתו שאף היא תראה אותו, והוטב מאד בעיניהם. ופייסו את החייט והוסיפו לו על שכרו. כשבא החייט להצדיק וספר לו את הדבר, אמר לו הצדיק:

הכרתי כך שבפעם הראשונה עשית את הבגד בגאווה ויהירות — וגאווה אין לה חן, לכן לא הוטב בעיניהם. אך כשבאת אצלי ראיתי שאתה בשפלות והכנעה, ולכן אמרתי לך להתיר את תפרי הגאווה ולתפרו מחדש בשפלות, ויהיה לו חן.

(סיפורי חסידים)

האם לבגד יכול להיות יפי פנימי?

יפי הבגדים, ובכלל יפי המתבטא כלפי חוץ, נתפס לעיתים כדבר חיצוני ומגושם: "שקד החן והבל היפי". אך רבי ירחמיאל מלמד כי יפי נשמתי מסוגל בהחלט גם להקרין החוצה — ואפילו להשפיע על חינו של הבגד בעיני הקונה. כמובן, מכיוון שאנחנו עוסקים כאן בעבודת ה' ולא בחייטות, השאלה הנוגעת אלינו היא אחרת: אם היפי האמיתי הוא רוחני ופנימי אפילו בדברים גשמיים כמו בגד, בוודאי ובוודאי שברוחניות ישנה חשיבות ליפי. למעשה, ניתן אף לומר שכל עבודת ה' נובעת מרצונו להתנאות

חייט אחד היה בסביבות פשיסחא, שהיה חשוב הרבה אצל הפריצים. פעם קנה פרייז אחד סחורה בפריז לבגד, קרא להחייט ואמר לו: הסחורה הזאת היא יקרה מאד, ולכן השתדל שהבגד יהיה טוב, כראוי לסחורה כזו. שחק החייט ואמר: למה יאמר אדוני כזאת? והלא אני החייט המומחה ביותר! מסר לו הפרייז את הסחורה, והוא עשה את הבגד. אך כשהביא את הבגד להפרייז, ולבשו לראות אם הוא לפי מדתו, התחילו הפרייז ואנשיו לצעוק על החייט בקול גדול שקלקל את הבגד. וגרשו אותו בכעס גדול מן החצר וזרקו אחריו גם את הבגד...

סוף דבר, החייט נעשה מחוסר פרנסה. אמרה לו אשתו: הרי כל העולם נוסע להצדיק רבי ירחמיאל, בנו של "היהודי הקדוש" מפשיסחא. שמע אפוא לקולי, וסע גם אתה אליו! בא החייט לרבי ירחמיאל וספר לו את כל המעשה. השיבו הצדיק:

התר את כל התפרים של הבגד, תפור אותו מחדש באותם התפרים עצמם ותביאו להפרייז. צחק החייט בלבו לעצה זו, אבל לא היתה לו ברירה אחרת, ועשה כן. כשהביא את הבגד שוב להפרייז,

בעלי התשובה על הצדיקים מלמדת אותנו מה מקור החן האמיתי: בניגוד ל"שקר החן" שבשלמות ובביטחון העצמי, חן של אמת נובע מהרגשת המרחק והרצון להתקרב. כך משתקף גם בפסוקים מקבילים בספר משלי: "שפל רוח יתמך כבוד", ו"אשת חן תתמך כבוד". שפל הרוח, בעל התשובה, הוא ה"אשת חן" של הקב"ה, המלאה ביפי פנימי (ועל דרך הרמז – בעל תשובה ר"ת **בת**, ולעומת זאת הצדיק הוא בן). ויש להעיר, כי שייכות האשה לעבודה זו, איננה דווקא בהשפלת עצמה: יש לה די שפלות משלה, הזורמת בדמה באופן טבעי. דווקא האיש צריך לקבל מאשתו את מנת השפלות, כדי שיהיה גם הוא מלא חן כמותה.

והנה, **יפי** באתב"ש עולה **מום** – רמז פלאי ביותר, בסוד "כולך יפה רעייתי ומום אין בך". כאשר האדם מרגיש בעל מום, שבור ומרוחק, אז הוא זוכה ל"אין בך": לחוש את האין בתוכו, אין של שפלות ותשוקה לקרבת ה'. כך הוא זוכה לעשות תשובה, ולמצוא חן בעיני אלוקים ואדם.

לפניו, ולשאת חן בעיניו יתברך. מהו אם כן הדבר היפה בעיני ה'?

"א שיינער איד" – מי זה?

ניתן לחשוב, כי היפה ביותר הוא צדיק מושלם – כזה שלא חטא מעולם ולא יחטא לעולם, בדומה לביטוי הרווח "א שיינער איד [יהודי יפה]" על יהודי שנראה שלם ביהדותו. אך באמת, החן האמיתי טמון בשפלות של בעל התשובה, שמשתוקק יותר ויותר להתקרב אל המלך. גם הצדיקים האמיתיים, עם כל שלמותם, חיו תמיד בהרגשת "כל ימי בתשובה" ובהתקדמות מתמדת – כזו שרואה את המצוות והעבודה של אתמול כחסרים ופגומים לעומת היום. על כך נאמר, כי "יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי העולם הבא".

אם נסקור את כוחות הנפש על פי החסידות, נראה כי הכח המניע לעשיית התשובה הוא דווקא השפלות – זו שעל פי רבי ירחמיאל, מסוגלת לשוות חן אפילו לבגד. משום כך, מעלת

המשך מעמ' 25 <<<

מלכות, ה תתאה (המלכות סמוכה לעולמות הנפרדים וממנה מתעורר הרוגז של הקדושה). "יעסוק בתורה" – ז"א, ו בשם הוי' (התורה היא 'עמודא דאמצעי'תא'). "קריאת שמע" כנגד ה עילאה, בינה ("שמע ישראל", שמיעה בבינה). "יזכור לו יום המיתה" – י בשם הוי', חכמה. פנימיות החכמה הוא הבטול, בחינת יום המיתה, ומי שזוכה לבטול האמתי מנצח את היצר לנצח (החכמה בראש קו ימין מתפשטת עד הנצח בסוף קו ימין, סוד "קץ הימין"), כאשר הזכרון ("יזכור לו") שייך לחכמה, מעל הזמן.

לו במתנה נחלו אל שנאמר וממתנה נחליאל, וכיון שנחלו אל עולה לגדולה שנאמר ומנחליאל במות. ואם הגביה עצמו הקב"ה משפילו שנאמר ומבמות הגיא... ואם חוזר בו הקב"ה מגביהו^ט. אם אינו מחזיק טובה לעצמו, הרי זו התנשאות והגבהה חיובית, ואם היא מלווה בהתנשאות עצמית ("הגביה עצמו") אזי יש להשפילו, לברר ולתקן את לימוד התורה שיהיה מתוך בטול לה' נותן התורה (הענין של קריאת שמע) – תורה לשמה ללא שמץ של התנשאות.

ארבעת השלבים הנ"ל במלחמת היצר הם כנגד ארבע אותיות שם הוי' מלמטה למעלה: "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע" –

י נאמר "ימותו ולא בחכמה", איוב ד, כא. מצד החכמה "ימותו ולא ימותו" – אין מיתה באמת אלא 'מיתה טובה' של בטול.

ט נדרים נה, א.

מענות ותשובות

שו"ת עם הרב

לימוד תורה או כיבוש הארץ?

אני לומד כרגע בישיבה קטנה וחשוב לי מאוד להמשיך ללמוד, אבל גם לעסוק בישוב הארץ. חשבתי לעבור לגבעה, בה גם לומדים וגם עוסקים בהתיישבות, שמירה על הארץ בפועל מפני ערבים, תפיסת שטחים ועוד. ההורים שלי קשובים לרצון שלי ומבינים אותי אבל לא בטוחים שזה מתאים לי כרגע. אשמח לקבל את עצת הרב מה נכון לי באופן אישי.

מענה:

חשוב מאוד לעסוק בישוב וכיבוש הארץ וב"ה שיש הרבה שעוסקים בזה במסירות נפש, מרחיקים את האויב, מקימים עוד ועוד נקודות של התיישבות יהודית ומגבילים את התפשטות הישובים הערבים. לצד זאת, כל פעילות הנוגעת לארץ ישראל צריכה לקבל את התוקף שלה מהתורה, מלומדי התורה ובעיקר ממצפי התורה לעם ישראל ולאנושות כולה. כמובן שהדבר נכון באופן סגולי, אבל בראש ובראשונה באופן מעשי. כדי לכבוש את הארץ, צריך לכבוש את לבבות עם ישראל ע"י הפצת תורה ובפרט המאור שבה – תורת

החסידות. ובמילים פשוטות: **את ארץ ישראל כובשים עם הפצת המעיינות!**

אכן "לכל זמן ועת לכל חפץ" ובכל שלב בחיים צריך להתמקד במה שנכון ושייך לאותו שלב. כיוון שאתה עדיין בישיבה קטנה וב"ה שיש לך כשרון טוב ללימוד, לכן עליך להשקיע כעת את כל כולך בלימוד התורה, בנגלה ובחסידות, לגדול להיות חסיד יר"ש ולמדן ולעסוק בהפצת ולימוד תורה [ובנוגע ליציאה ליישב גבעות ונקודות אחיזה חדשות בארץ ישראל, דבר זה שייך בעיקר לאברכים צעירים ולא לרווקים/רווקות] וע"י זה תפעל טוב בעזרת ה' בהווה ובעתיד לכל עם ישראל בגשמיות וברוחניות.

ככלל, כבר כתבנו לפני כמה שבועות [התפרסם בשעור 'שאלות ותשובות בחינוך בגליון ויקהל דהאי שתא'] שסדר העדיפויות לבחורים בגיל ישיבה גדולה הוא כדלקמן: (א) לכתחילה צריך לשקוד על לימוד נגלה, חסידות, עבודת התפלה ולפי הפנאי ובהתאם לסדרי הישיבה להתעסק במבצעים [לפחות

עד לחתונה]. מי שלא יכול לשבת וללמוד, יתעסק בדברים הבאים. (ב), שליחות של הפצת המעיינות. (ג) גיוס לצבא מתוך מגמה להשפיע. (ד) מציאת עבודה בסביבה טובה [במדה והוא יודע על עצמו שבצבא הוא יהיה מושפע ולא משפיע].

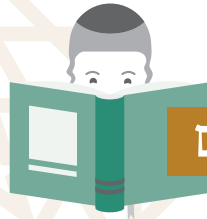
מעבר לשליחות הבאה

אני מרגיש שמציתי – בהצלחה ב"ה – את השליחות בה עסקתי בשנים האחרונות, ואני מחפש כיוון חדש של השפעה ופעילות. אשמח לברכת הרב ולעצתו.

מענה:

הכל מתחיל מרצון ומהתבוננות "מה רוצה באמת". כאשר הרצון הפנימי והעצמי מתבהר אזי אין דבר העומד בפני הרצון – הרצון עם פניו לביצוע בפועל מתקן את המדות (אהבה ויראת ה', כללות ענין עבודת השי"ת) והמדות מאירות את המחשבה והדבור כו'.

אז ראשית כל, ברכה שלבך יאיר לך "מה רוצה באמת" (רעותא דליבא' המשמיע

אָנְכִי וְהִילָדִים

הַמְדֻר לִילְדֵי יִשְׂרָאֵל

הַצֵּרָה הַלְדִּיָּה

יש רגישות ל'גלוטן', וחטיפים אפויים הם ממש בגדר סכנה עבורו. האם אתן לו מהביסלי שלי? למרות תחנוניו אסרב לבקשתו. נכון, לא יהיה לי נעים לאכזב אותו, אבל אוי ואבוי אם לא אעשה ככה. הסרוב פאן הוא ממש לטובתו, וזוהי בעצם פעלתה של הגבורה.

מדת התפארת מגיעה לאחר שניהם, לאחר החסד והגבורה. מהי?

אָפֶלֶר אֶדְמָה? אֶדְמָה?

לפני שנתיים עברתי משפּה בשבילי לפחות. אל תצחקו, גם לילדים יש דברים כאלו... הייתי בטוח שאין לי שום סכוי לדעת חשבון. לעצמי אני אוהב לחשב חשובים בראש, אבל כשהייתי פותח את הספר ומנסה להבין

במוצאי שבת נסים את ספירת השבוע השלישי של ספירת העמר, בו אנו מתקנים את הספירה השלישית — **מדת התפארת.**

אולי נעשה קדם חזרה קצרה: בשבוע הראשון של הספירה עסקנו בתקון מדת החסד. חסד פרושו נתינה. כאשר אני מביא חטיף לפתה, ומחלק ממנו בהפסקה לכל החברים, סתם כן כי אני אוהב אותם — זוהי תופעה של חסד. לתקן את מדת החסד פרושו לפתח את הלב ולתת לכלם, ללא יוצא מן הכלל.

בשבוע השני עסקנו בתקון מדת הגבורה. לפעמים צריך להתגבר על החשק לתת. לדגמה, למוטי מפתה א' לע"נ חיה שרה בת ר' משה ע"ה נכתב ע"י הרב שילה אופן.

משפיע מאד מאד על דעת הקהל והמנהיגות כאן בארץ. תבשר, בקרוב, בשורות טובות בכל הנ"ל. ה' אתך.

אולי כדאי להתלבש על הנושא המאד חם אצלנו — המהפכה הרביעית — אור (תורת אמת) לכל באי עולם (שממילא

"קלא פנימאה דאשתמע") וברכה והצלחה בכל מעשי ידיך! ובכל זאת בתור רעיון אפשרי:

דפאן'ן ודפאן

האם אליעזר המדריך נהג עמי במדת החסד? אפשר לומר, כי בסוף הכל הוא נחלץ לעזרתי והיוזמה שלו מאוד עזרה לי. הוא לא התעלם ממני. אבל מצד שני לקרא לזה חסד – גם לא הכי מדיק. הייתי מרגיש כך אם אליעזר היה עושה לי חיים קלים ומגלה לי את הדרך לפתרון. אבל הוא בחר בדרך שלישית – לדחוף אותי לבצע את המשימה לבדי, בכוחות עצמי. הדרך השלישית היא מדת התפארת.

אליעזר המדריך נתן בי אמון. לפאר משהו הפונה לשבח ולהחמיא לו, וזה בדיוק מה שהוא עשה. הוא מכיר אותי היטב ויודע שאני לא גאון גדול בחשבון. לא בגלל זה הוא בחר בי למשימה, אלא בגלל שהוא חשב שאני מסוגל להרבה יותר, בודאי ליותר ממה שאני חושב על עצמי. הוא האמין בי, וכך חזרתי גם אני להאמין בכוחות שה' נתן בי.

פלאס פאפאן

מה ההבדל בין בגד יפה לבגד מפאך? גם יפי וגם פאך הם מראה המושך את העין שלי. לפעמים הצבע הוא המושך, לפעמים הצורה או הסגנון שלו. פאפאן פרט אחד מסים הוא זה שגורם לי משיכה אני מכנה אותו יפה, אבל מפאך זה כבר משהו אחר. מתי אומרים על בגד שהוא מפאך? כשיש בו יפי של יותר מדבר אחד.

את התרגילים חשכו עיני. הוא היה נראה לי כמו ערמת מספרים מאימת. עם הזמן ירדו הציונים שלי בהדרגה, ועמם הנסיונות להשקעה מצדי. החשק שלי להצליח הלך ונעלם. "אני לא יודע חשבון. נקדה!". לא עזרו הפרסים שהבטיחו לי ההורים, כמו שלא הועילו האזהרות מפני הציון הנמוך בתעודה. מי שפא לעזרתי היה דוקא אליעזר המדריך שלי. הוא הבחין בתסכול שהצטבר אצלי, למרות שלא דברתי אתו על כך. יום אחד הוא פנה אלי בבקשה מפתיעה: "תגידי, רזי, אני יכול לסמוך עליך, כן?". האמת, רק מעצם ההצעה התחלתי להסמיק ולהתכונן. אבל אליעזר לא אבד זמן: "תראה, סוף השנה מתקרב ואני צריכה משהו רציני, עם ראש על הכתפיים, במיוחד בשביל תרגילים. בקצור, בדיוק אתה!". "אני?!", התפלאיתי, "מה הקשר אלי?". אבל אליעזר התעקש, וכשאליעזר מתעקש אין הרבה ברירות... הוא הפקיד בידי את המשימה. "אני סומך עליך במאה אחוז", הוסיף תוך טפיחה על השכם.

האמת היא שהמשימה עצמה לא הייתה כל כך מסבכת, אבל אני מנחש שאם הייתי פוגש אותה בתוך תרגיל בספר החשבון לא הייתי משקיע בה יותר משתי דקות של נסיון ומתיאוש מיד. אבל כאן זה היה אחרת. הרגשתי שיש לי המון חשק לבצע אותה בשלמות.

שונים, אבל כאן כבר לא מדבר בשלוב של צבעים, אלא בשלוב של מדות שונות. התפארת משלבת בין החסד והגבורה. החשק שלי לתת ולעזר לחבר ללא כל תמורה, סתם כי אני אוהב אותו, בא ממדת החסד. הרצון שלי לתת רק למי שבאמת מגיע לו ולדיק בהטבה, בא ממדת הגבורה. אבל התפארת מחברת את שניהם יחד – אני נותן לחבר כח להתרומם בכחות עצמו, ואז כבר באמת יהיה מגיע לו. הוא יצליח להיות מי שהוא באמת!

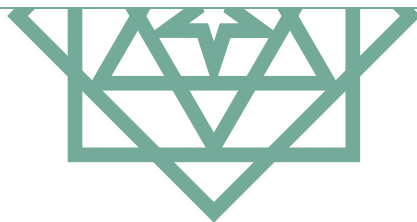
שנזכה שה' יתפאר בנו!

שבת שלום ומברך!

5'

נקח לדגמה ארמון מלכותי: על רצפתו פרושים שטיחים סגוניים, קירותיו מאירים בתמונות נוף מרהיבות, המשתלבות בנוף הנשקף מחלונות הענק לצד הוילנות הצבעוניים. ובקשות כבדות המשתלשלות מן התקרה מאירות את האולם בשלל צבעים. לרהוט סגנון עתיק בעצוב חדשני מודרני יחודי. מה מפל הפרטים שמנינו הופך את האולם למפא? התשובה היא: כלם יחד. התשובה המדיקת יותר: השלוב שלהם יחד.

הפאר הנשקף מהיפי המשלב מלמד אותי על מדת התפארת. כמו הארמון המפאר, משלבת התפארת מגוונים

המודעות שלנו לזמן נמצאת בשיאה בימי

ספירת העומר – כל רגע הוא חשוב, כל יום הוא חלק מתהליך רחב היקף של התקדמות והתבגרות. בכל שנה אנחנו סופרים את הימים מחדש, וגם הזמן עצמו מתקדם, כאשר משנה לשנה נוספים טעמים חדשים וכוונות חדשות לתהליך שעוברים בימים האלה.

אבל צריך לזכור שלכל תהליכי הזמן יש שרש קדום. ספירת העומר היא רק תרגום הגילוי האחד והשלם של ליל הסדר לתהליכי העולם שלנו. הזמן הוא ראשית השקר של "עלמא דשקרא", כאשר "עבדי הזמן – עבדים לעבדים הם, עבד ה' – הוא לבדו חפשי". ראשית כל, עלינו 'לאמן את עצמנו' לנוע בתוך הזמן – לזכור ולהחיות ברגע ההוא גם את מה שכבר עבר וגם את מה שעתיד להיות. בהמשך, ככל שנעלה גבוה יותר, לשרשים קדומים יותר של הזמן, נחזור למציאות אחת, עד שנגיע לנצח שלמעלה מהזמן.

שיעורי הגליון השבוע ממחישים, כדרכו של הרב גינזבורג, איך תורת הנצח מתחדשת תמיד בתוך הזמן. בשיעור הראשון ובמדור "וספרתם" ספירת העומר מחדשת פניה בכוונות כלליות ופרטיות וביעור השני מושגי הזמן והמודעות מוגדרים מחדש. השארו מעודכנים!

מעוניין להפיץ את עלון נפלאות במקום מגוריך?

שלח דוא"ל ל: itiel@pnimi.org.il או התקשר 052-4295164

רוצה להצטרף לתפוצת המייל שלנו ולקבל את כל ההודעות והשיעורים?
שלח דוא"ל: itiel@pnimi.org.il

רוצה לשמוע את שיעורי וניגוני הרב? התקשר לפנימי"פון:
079-9211452 או 02-5434297 – המספר פתוח לניידים כשרים

